

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ



BAKALAŘSKÁ PRÁCE

Liberec 2013

Michaela Vlasatá

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: Historie

Studijní program: Historická studia

Studijní obor: Kulturně historická a muzeologická studia

Sto let skautingu v Jičíně

Hundred years of scouting in Jicin

Bakalářská práce: 2013–FP–HIS–161

Autor:

Michaela Vlasatá

Podpis:

Vedoucí práce: PhDr. Pavel Smrž

Konzultant:

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
72	0	0	0	29	10

V Liberci dne: 15. dubna 2013

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická
Akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michaela Vlasatá**
Osobní číslo: **P10000771**
Studijní program: **B7106 Historická studia**
Studijní obor: **Kulturněhistorická a muzeologická studia**
Název tématu: **Sto let skautingu v Jičíně**
Zadávající katedra: **Katedra historie**

Zásady pro vypracování:

Práce bude věnována vývoji skautské organizace v Jičíně v letech 1912-2012. Východiskem je zpracování tématu od samotných počátků spolku, přes útlumy během obou světových válek a nadvlády nacistů, tak i komunistického režimu, který zakázal provozování skautingu. Informace budou z velké části čerpány z jednotlivin ze Státního okresního archivu v Jičíně, z orální historie a z fondů samotných pamětníků. Jako další důležitý pramen poslouží internetové stránky, dobový tisk a časopisy.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- BÍLKOVÁ, E., Pod Valdickou branou: fakta o nejznámějších jičínských osobnostech, spolcích, stavbách, institucích, školách, událostech, Jičín 2004, ISBN: 80-239-2648-9
- FRANCEK, J., Dějiny Jičína, Praha 2010, ISBN: 978-80-87067-81-9
- GREXA, J., - STRACHOVÁ, J., Dějiny sportu: přehled světových a českých dějin tělesné výchovy a sportu, Brno 2011, ISBN: 978-80-210-5458-5
- JANKA, O., Čas skautů, Pelhřimov 2009, ISBN: 978-80-7415-013-5
- KLIMEK, A., Velké dějiny zemí Koruny české XIII, Praha 2000, ISBN: 80-7185-328-3
- MANN, F., Jičín: město Valdštejnovo, Praha 1934
- NOSEK-WINDY, V., Cestou k pramenům: historie skautingu v obrazech, Praha 2006, ISBN: 80-86825-14-0
- PLUHAŘOVÁ, I., Politický, společenský a kulturní Jičín v letech 1918 až 1939, Hradec Králové, rigorózní práce UHK 2008
- ŠANTORA, R., Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu, Praha 2012, ISBN: 978-80-86825-72-4

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Pavel Smrž

Katedra historie

Datum zadání bakalářské práce:

27. dubna 2012

Termín odevzdání bakalářské práce:

26. dubna 2013

doc. RNDr. Miroslav Brzezina, CSc.
děkan

L.S.

PhDr. Jaroslav Pažout, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 27. dubna 2012

Čestné prohlášení

Název práce: Sto let skautingu v Jičíně
Jméno a příjmení autora: Michaela Vlasatá
Osobní číslo: P10000771

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo.

Prohlašuji, že má bakalářská práce je ve smyslu autorského zákona výhradně mým autorským dílem.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval/a samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Prohlašuji, že jsem do informačního systému STAG vložil/a elektronickou verzi mé bakalářské práce, která je identická s tištěnou verzí předkládanou k obhajobě a uvedl/a jsem všechny systémem požadované informace pravdivě.

V Liberci dne:

Michaela Vlasatá

Poděkování

Ráda bych poděkovala touto cestou vedoucímu mé bakalářské práce PhDr. Pavlu Smržovi za jeho čas, trpělivost a vstřícnost při vzniku této práce. Dále děkuji za rady, vlídnost a přínosnou pomoc PhDr. Evě Bílkové ze Státního okresního archivu v Jičíně a prof. Robertu Kvačkovi, který mne odkázal na významné skautské pamětníky. Mé velké díky patří především skautům Stanislavu Hylmarovi a Jaroslavu Droznovi, kteří mi poskytli cenné informace a byli mi v mnoha ohledech nápomocni.

Michaela Vlasatá

ANOTACE

Sto let skautingu v Jičíně

RESUME

Tato bakalářská práce zachycuje historii a činnost místního skautského spolku od roku 1912 až do roku 2012. V práci byl kladen důraz na působení oddílu od jeho vzniku až do 2. světové války. Součástí práce je seznam a kritika pramenů, novin, sborníku a literatury. Přílohy mají dopomoci k pochopení tématu práce. K vypracování práce bylo využito archivních materiálů, současné i tehdejší literatury, dobového tisku a především výpovědí pamětníků.

Klíčová slova:

Skaut, Jičín, skauting, Bohuslav Řehák, Junák, jamboree

Hundred years of scouting in Jicin

SUMMARY

This work deals with the history and activities of the local Scout Association from year 1912 until 2012. This thesis was focused on the activity of a squad from its establishment till World War II. Part of the work is a list and critique of sources, newspapers, collections and literature. Attachments should help to understand the theme of the work. During the development of work were used archival materials, current and former literature, the press, and especially the statement of contemporary witnesses.

Key words:

Scout, Jicin, scouting, Bohuslav Řehák, Junák, jamboree

Obsah

Seznam použitých zkratk.....	8
1 Úvod a zhodnocení pramenů.....	9
2 Základní charakteristika a vybrané prvky z organizace současného Junáka.....	12
3 Historie a založení českého skautingu.....	15
3.1 Počátky v českých zemích.....	15
3.2 Trojí přerušení činnosti Junáka.....	19
4 Sto let jičínského skautingu.....	20
4.1 A. B. Svojsík seznamuje Jičín se skautingem.....	20
4.1.1 Bohuslav Řehák.....	21
4.2 Založení a první činnost do roku 1918.....	22
4.3 Zlatá éra první republiky.....	25
4.3.1 Skautský кроj.....	26
4.4 Akce a činnost v první pol. 20. let.....	27
4.4.1 Josef Moran.....	29
4.5. Akce a činnost v druhé pol. 20. let.....	30
4.6 Oslavy a činnost v 30. letech.....	34
4.6.1 Slovanské jamboree.....	35
4.6.2 Zahraniční cesty.....	39
4.6.3 Činnost v první pol. 30. let.....	40
4.6.4 Tábory na Podkarpatské Rusi.....	46
4.6.5 Jubilejní oslavy 1937.....	49
4.7 První zákaz činnosti a odboj.....	54
4.8 Poválečný vývoj a návrat k činnosti.....	56
4.9 Druhý zákaz činnosti.....	56
4.10 Pražské jaro a obnovení střediska.....	57
4.11 Sametová revoluce a působení jičínského střediska do roku 2012.....	58
5 Závěr.....	63
6 Seznam pramenů a literatury.....	65
6.1 Prameny archivní povahy a výpovědi.....	64
6.2 Noviny, časopisy a literatura.....	64
6.3 Internetové zdroje.....	66
7 Seznam příloh.....	68
Přílohy.....	69

Seznam použitých zkratek

FDTJ- Federace dělnických tělovýchovných jednot

KČT - Klub českých turistů

KRJ - Krajská rada Junáka

ORJ - Okresní rada Junáka

OS - Oldskaut

OV SSM - Okresní výbor svazu socialistické mládeže

RS - Rover skaut

SJS RČS - Svaz Junáků-skautů Republiky československé

ÚRJ - Ústřední rada Junáka

ÚV ČSM - Ústřední výbor českého svazu mládeže

WAGGGS - World Association of Girl Guides and Girl Scouts

WOSM - World of the Scout Movement

1 Úvod a zhodnocení pramenů

Na počátku minulého století závisela veškerá výchova mládeže na rodičích a škole. Důležitou zásluhu nesla dále církev či množství tělovýchovných spolků, ale ty byly orientovány ve větší míře pouze na dospělé. Mezi takové patřil Sokol, DTJ – Dělnické tělocvičné jednoty a katolická organizace Orel. Na mladé se částečně zaměřil Klub českých turistů a další menší instituce či spolky, však ani ony na tuto věkovou skupinu příliš nezapůsobily. Na počátku 20. století se začalo v Anglii pod vedením Roberta Baden-Powella¹ rozvíjet nové hnutí – skauting. Konečně v roce 1911 začal klíčit skauting díky A. B. Svojsíkovi² i v českých zemích, které byly tehdy ještě součástí Rakouska-Uherska.³ Skauting vznikl jako výraz ideologických a společenských potřeb tehdejší společnosti, která hledala nové východisko ve výchově dětí podle jejich tehdejších požadavků.

V této práci jsem si dala za úkol chronologicky popsat historii jičínského skautingu od počátku až do současnosti. I problému neznalý čtenář si po přečtení této práce udělá ucelenou představu o všech etapách, kterými jičínské středisko prošlo, podobně jako celý český skauting. Vyjma období, kdy skaut v Jičíně vznikl a rozvíjel se, byl třikrát z různých politických důvodů absolutně potlačen. V letech 1940 až 1945 nacisty a poté dvakrát komunisty. Poprvé v roce 1950 a podruhé v roce 1970.

Ačkoliv mým cílem je přiblížit celé stoleté trvání, zaměřila jsem se více do hloubky na počátek zdejšího hnutí a jeho kontinuálně nejdelší trvání za éry první republiky. Zmíněné období bude probráno detailněji, ale ani následné fungování střediska nebude opomíjeno a bude stručněji nastíněno. Chci se zaměřit na celoroční činnost střediska, na organizaci a realizaci různých táborů, akcí a výletů. Pokusím se srovnat pomocí literatury, pramenů a výpovědí pamětníků průběh táborů v první polovině 20. století a v dnešní době. Jestli se měnil charakter vůdců a kdo to vlastně byl? Proč a kým bylo skautské hnutí ve 20. století zakazováno a kdo vlastně stál za obnovou jičínského

¹ Robert Stephenson Smyth Baden-Powell (22. únor 1857 – 8. leden 1941) byl britský důstojník, spisovatel a zakladatel skautingu. Myšlenka skautingu, tak jak ji Baden - Powell formuloval, spojuje tři ideologie - vojenskou výchovu a disciplínu, myšlenky rytířského hnutí a morální křesťanské zásady.

² Původní jméno Antonín František Svojsík.

³ ŠANTORA, R. (ed.), *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*, Praha: Junák - TDC: Mladá fronta, 2012, s. 17-18, ISBN: 978-80-86825-72-4.

střediska po druhé světové válce, následně v roce 1968 a konečně po sametové revoluci roku 1989?

Mezi základní zdroje pro bádání patří Státní okresní archiv v Jičíně. Zde se nachází množství informací, které je možné čerpat z *Kroniky města Jičína*. Bohužel jičínský skaut nemá vlastní ucelený archiv, z tohoto důvodu je bádání značně znesnadněno. *Kronika města Jičína* zachycuje místní skautskou činnost až od roku 1919 drobnou zmínkou o znovuoobnovení akcí po světové válce. Významnější informace se dočteme až od 30. let, kdy probíhal jeden z největších rozmachů střediska. Všechny důležité události, ale i zajímavosti jsou zaznamenány ve zmíněné kronice, do které kronikář většinou čerpal informace z místních novin, nejčastěji z *Krakonoše*.⁴ Po bližším zkoumání se v dobovém tisku nachází totéž co v kronice, tudíž tisk do budoucna shledávám jako málo přínosný.

Kromě dobových písemných pramenů jsou pro mě neméně důležité výpovědi dvou pamětníků, kteří díky svému dlouholetému působení v místním středisku mohou poskytnout cenné svědectví, které nelze nalézt v žádné literatuře. Pro zachování autentičnosti jsem ponechala rozhovory jen s drobnými úpravami v původním znění. Výpovědi⁵ jsou velmi významným zdrojem, protože Stanislav Hylmar byl členem jičínského střediska již od 30. let a prožil všechny tři zákazy skautské činnosti. Druhým pamětníkem je Jaroslav Drozen, který se stal skautem po druhé světové válce a též se významně zasloužil, dokonce dvakrát, o znovuožití místního hnutí. Celý svůj život věřili skautské myšlence a skautingem doslova žili, díky tomuto předpokladu mohou poskytnout množství informací a materiálu z osobního archivu jako například skautské legitimace, kroje, fotografie a další předměty. Bratr Jaroslav Drozen se věnoval již od svého mládí zjišťováním dalších informací o místním skautingu, jelikož se v jeho historii nacházela hluchá místa, snažil se tedy o jejich doplnění. Pro bližší pochopení a obohacení tématu mi pomohou články z místních novin, do kterých Jaroslav Drozen, skaut znalý místních poměrů, přispíval.

Díky jeho pílě a příspěvkům mnoha jiných skautů, bylo možné vydat k 100. výročí místního střediska skautský almanach, který shrnuje a přibližuje dosavadní náplň střediska. O něco podobného se pokusil již ve třicátých letech Bohuslav Řehák,

⁴ Noviny, které vycházely od roku 1870 s malými přestávkami téměř 70 let.

⁵ Více o metodě oral history v knize VANĚK, M. - MÜCKE, P., *Třetí strana trojúhelníku*, Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2012, ISBN:978-80-87398-11-1.

zakladatel místního skautingu, když nechal vydat brožuru *Branný sraz skautské župy Riegrovy v Jičíně 1937*. Zde se mimo jiné snaží popsat 25letou historii od počátku hnutí až do roku 1937. Výborně poslouží soupis skautských táborů vložený jako příloha do zmíněné brožury.

Současná literatura týkající se dějin skautingu je spíše omezená. Nejčastěji se jedná o metodiku práce s dětmi, o almanachy vydané k různým výročím, skautskou symboliku, různé příručky, kde se jedná především o způsob vedení oddílu, o náplň programu a o knížky týkající se skautské praxe – první pomoc, uzlování, stopování, zálesácká kuchyně, řady a předpisy, případně hry. Méně častým jevem jsou kratší články v novinách či časopisech. Do regionálního tisku velkým dílem přispěl zmíněný Jaroslav Drozen, působící nyní jako sběratel a kronikář jičínského Junáka.

Kromě pramenů a literatury tohoto typu se můžeme setkat s množstvím skautské beletrie například od Jaroslava Foglara, Jana Mareše a dalších.

Odborných titulů nenajdeme tedy příliš mnoho. Pro pochopení problematiky a po informační stránce je dobrá starší kniha z roku 1994, *Hledání zaváté stezky* od Milana Svobody. Dále nesmím opomenout významnou knihu vydanou v roce 2012 k příležitosti 100 let od založení českého skautingu. Jmenuje se *Skautské století, dobrodružný příběh 100 let českého skautingu* a je též dalším důležitým zdrojem poznání. Kniha je bohatá na fotografie a informace, které jsou důležité pro hlubší seznámení s problematikou tohoto hnutí, ale zároveň zasvěť i náhodného čtenáře. Do hloubky je zde psáno o vzniku, dobách rozmachu, úspěších i o zákazech, kterým byl skauting vystaven za nacismu a komunismu. Autoři knihy jsou Roman Šantora, Václav Nosek, Slavomil Janov a Václav Dostál, kteří jsou aktivními členy Junáka-svazu skautů a skautek ČR. Svaz má v dnešní době okolo 45 000 členů a je největší organizací pro výchovu dětí a mladých lidí ve volném čase.

Svou prací bych ráda přispěla k ucelenému zmapování celé historie místního střediska, které se nyní nazývá „BRÁNA“, podle jičínské dominanty Valdické brány. Spadá pod okresní radu Junáka Jičín, společně se středisky Nová Paka, Lázně Bělohrad a Miletín. Zároveň je mým cílem obohatit čtenáře o zajímavé vyprávění jičínských členů, kteří se celý život snažili žít podle skautských zásad a idejí a zasloužili se z velké části o rozkvět skautského hnutí v Jičíně a okolí.

2 Základní charakteristika a vybrané prvky z organizace současného Junáka

Pro lepší orientaci v problematice vysvětlím následně alespoň pár nejčastějších pojmů používaných a tak typických pro české junáctví.

Svazoví skauti je mezinárodní hnutí, jehož cílem je výchova a sebevýchova dětí a mladých lidí. Skautské hnutí existuje v 216 zemích a teritoriích. Na světě je celkem 40 milionů skautů. Největší českou skautskou organizací je Junák-svaz skautů a skautek ČR. Počet členů přesahuje 46 tisíc. První tábor českých skautů se koná nedaleko hradu Lipnice v roce 1912. Skautky poprvé táboří v roce 1915 u Živohoště.⁶

Všichni členové organizace jsou rozděleni do dívčího a chlapeckého kmene. Nejmladší skupinu dívčí části tvoří světlušky (od 6–7 let), kolem 11 let se z nich stávají skautky. Nejmladší chlapci se jmenují vlčata, poté obdobně skauti. Kdo zůstane ve skautu i po 15. roce, přejde do roverů (chlapci) nebo rangers (děvčata).

Dospělí členové, kteří nevedou žádný oddíl, jsou potom oldskauti.

Základní a početně nejmenší složkou Českého junáka–svazu skautů a skautek je družina. V čele stojí rádce či rádkyně. Nejméně dvě družiny tvoří skautský oddíl, vedený vůdcem či vůdkyní.

Středisko je složeno nejméně z třech oddílů. Jeho hlavním cílem je postarat se o právní a finanční záštitu, a dále o zázemí potřebné pro vykonávání skautské činnosti.

Dalším stupněm v organizaci je Okresní rada Junáka (ORJ), která zahrnuje několik středisek, následně Krajská rada Junáka (KRJ) a Ústřední rada Junáka (ÚRJ).

Český Junák se jako mnoho ostatních zemí hlásí ke světovému skautskému hnutí, které má dvě samostatné organizace. Skauty sdružuje organizace WOSM (World of the Scout Movement) s centrem v Ženevě. Skautky mají světové ústředí v Londýně a jejich organizace se nazývá WAGGGS (World Association of Girl Guides and Girl Scouts).⁷

Hlavním úkolem skauta je stálé sebevzdělávání, které je považováno za důležitý výchovný prvek. Od složení nováčkovské zkoušky následují postupně zkoušky prvního,

⁶ Skaut.cz [online], [vid. 10. 2. 2013], dostupné z: <http://www.skaut.cz/skauting/o-skautingu/fakta-cisla/>.

⁷ *Skauting*, Liberec: Skauting, 1995, s. 238-240, ISBN: 80-85421-16-X.

druhého a později i třetího stupně skauta. Dalšími zkouškami jsou odborné, činovnícké, instruktorské a jiné.

Skautským znakem téměř na celém světě je lilie. V mnoha zemích se však liší tvarem, barvou a velikostí. Čeští skauti nosí bronzový odznak s lilí, kde uprostřed je umístěn štítek s černou psí hlavou podle předlohy Mikoláše Alše.⁸

Mezi skautské ideály patří skautský zákon, skautský slib, skautské heslo a denní příkaz.

Teprve po dokončení zkoušek může nováček přistoupit ke složení slibu a až tímto krokem se stává opravdu skautem. Skládání junáckého slibu bylo vždy slavnostní událostí. Dříve se nejčastěji slib konal při slavnostním táborovém ohni a to za účasti významné osobnosti. Skautské sliby mají dodnes slavnostní nádech a pořádají se na historických místech jako je pohanské pohřebiště v Prachovských skalách, či v jeskyni „Strážců valů“, zde je vytesána do kamene skautská lilie. Pokud některý z členů porušil slib, následovalo napomenutí, pokárání a v některých případech i vyloučení. Proto, aby se prohřeškům předcházelo, byla vždy v čele oddílu osoba, která byla mravním příkladem všem členům družstva. Mým úkolem bylo zjistit, zda se rituál a přijímání nových členů do hnutí během historie měnil.⁹

Jaroslav Drozen skládání slibu shrnul takto: *„Rituál se během století ani moc nezměnil. Nyní dítě většinou přihlásí rodiče. Chodí na schůzky do klubovny, snaží se dělat to, co se tam děje. První pomoc, zavázání prstu, zlámaná noha, přiložení dlahy, zkrátka co je důležité. Dále strávit nějaký víkend venku, kde se dělá táboření, stavba stanu. Uvaří si polévku a například guláš, tím se také připravují. V klubovně se podle herbáře učí listy, semena, stromy, plody, různé zrní. Neskládá se ale přísná zkouška, není zkoušen na známky. Až na táboře se pozná, jak adept zvládá stavbu stanů, zdravotnictví, rostliny a podobně. Na táboře, během 14 dnů bez rodičů se teprve pozná, jak jsou zvyklí. Rádce tedy vybere, kdo je již způsobilý stát se členem skautu. Při táboráku vybraní předstoupí před Akelu, čili vůdce, před státní vlajku, někdy i před Svojsíkovu kroniku, když je k dispozici. Budoucí junák slibuje, vlče má prsty do písmene*

⁸ Tamtéž, s. 234.

⁹ Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

V a řekne skautský slib. Levačkou si s vůdcem potřesou a je mu přišpendlen odznak. Když je to hotové, tak následuje proslov vedoucích. “¹⁰

Skautský slib zní:

„Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe:

sloužit nejvyšší Pravdě a Lásce věrně v každé době,

plnit povinnosti vlastní a zachovávat zákony skautské,

duší i tělem být připraven pomáhat vlasti a bližním. “

Po složení slibu mohou věřící skauti připojit prosbu: *„K tomu mi pomáhej Bůh. “*

Skautský zákon se skládá z deseti bodů:

1. skaut je pravdomluvný

2. skaut je věrný a oddaný

3. skaut je prospěšný a pomáhá jiným

4. skaut je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta

5. skaut je zdvořilý

6. skaut je ochráncem přírody a cenných výtvorů lidských

7. skaut je poslušný rodičů, představených a vůdců

8. skaut je veselý a myslí

9. skaut je hospodárny

10. skaut je čistý v myšlenkách, slovech i skutecích

Heslo skautů:

Bud' připraven!

Denní příkaz:

Vykonat denně aspoň jeden dobrý skutek.¹¹

¹⁰ Výpověď Jaroslava Drozda-Šotka, 14. 2. 2013.

¹¹ *Skauting*, Liberec: Skauting, 1995, s. 228, ISBN: 80-85421-16-X.

3 Historie a založení českého skautingu

3.1 Počátky v českých zemích

Skauting do Čech přivedl pražský středoškolský profesor tělocviku Antonín Benjamin Svojsík.¹² Narodil se v září 1876 jako druhý ze čtyř synů. Maminka musela syny živit sama, proto bylo v zájmu rodiny, aby co nejdříve dostudoval a staral se o sebe sám. Po úspěšném ukončení učitelského ústavu se brzy stává podučitelem, později učitelem na obecné škole. Byl tělesně zdatný, a proto si rozšířil učitelskou aprobaci a stal se profesorem tělocviku. Od mládí působil aktivně v Sokole. Jeho dalším koníčkem, ve kterém vynikal, byl zpěv. A. B. Svojsík získal své prostřední jméno jako nejmladší člen pěveckého kvarteta učitelů, se kterým procestoval velkou část světa. Od roku 1910 se začal rozvíjet v Anglii nový druh výchovy mládeže, skauting, díky kterému mládež začala trávit většinu času pobytem v přírodě.

V roce 1911 se A. B. Svojsík tedy vydal do Anglie a ověřoval si nové výchovné metody. Původně se snažil zapojit nově vznikající hnutí do společné organizace se Sokolem. K tomu ovšem nedošlo a Junák se přiřadil ke Svazu spolků a přátel tělesné výchovy mládeže v Praze.¹³

A. B. Svojsík procestoval mnoho zemí, kde již skautská činnost plně fungovala. Prostřednictvím těchto návštěv se snažil načerpat nové inspirace a zkušenosti. Díky těmto poznatkům vznikla základní myšlenka českého skautingu zasazená do české tradice, přírody a potřeb národního programu. Československý skauting se stal celoživotním dílem A. B. Svojsíka, které vzniklo na základě studií skautského hnutí v Anglii a woodcraftu¹⁴, jehož duchovním otcem byl spisovatel a milovník přírody Ernest Thompson Seton.¹⁵

Svůj budoucí program konzultoval nejen s pedagogy, ale i politickými a kulturními představiteli, jako byl Karel Kramář, Alois Jirásek, Tomáš Garrigue Masaryk, Mikoláš

¹² NOSEK-WINDY, Václav, *Cestou k pramenům: historie skautingu v obrazech*, Praha: Junák-svaz skautů a skautek ČR, 2001, s. 20, ISBN: 80-86825-14-0.

¹³ *Památce náčelníkově*, in: *Skaut-Junák*, roč. 31, září 1968, č. 1., s. 1-2.

¹⁴ Slovo woodcraft pochází z americké angličtiny a pro jeho překlad se používá spojení zálesácká dovednost. Zakladatelem woodcrafterského hnutí byl americký spisovatel Ernest Thomson Seton, který v roce 1921 vydal knihu s názvem *The Book of Woodcraft and Indian Lore*, v češtině známá jako *Kniha lesní moudrosti*.

¹⁵ Ernest Thompson Seton (14. srpen 1860 - 23. říjen 1946). Byl britským zakladatelem woodcrafterského hnutí, anglickým a americkým zálesákem, ilustrátorem a spisovatelem. Zároveň také spoluzakladatelem skautingu ve světě. Roku 1902 založil Woodcraft Indians – Ligu lesní moudrosti.

Aleš, Prokop Drtina, Julius Grégr, a mnoho dalších.¹⁶ Charakteristické pro české prostředí je, že se nově vznikajícího hnutí zpočátku chopili pedagogové, kteří připravili nejlepší živnou půdu. V okolních zemích rozvíjeli toto hnutí především vojenští činitelé.¹⁷

Jelikož z anglického skautingu převzal český skauting jen některé, však podstatné prvky, Svojsíkovým přáním bylo, aby nově vznikající hnutí mělo typicky český název, připomínající naše národní dějiny. Původní návrh byl název Psohlavci. Další návrhy zněly Stopaři, Všeživodové, Chodové, Kozáci.¹⁸

Až ryze český název Junák vymyslel jeho přítel, školní inspektor František Bílý,¹⁹ který byl od počátku příznivcem tohoto hnutí.²⁰ Nový název vyjadřuje od počátku krédo členů českého skautingu, tedy mravnost a tělesnou zdatnost.

Čeští junáci též potřebovali vhodný znak, který na přání A. B. Svojsíka navrhl Mikoláš Aleš. Původním znakem byl Alšův černý chodský pes na bílém poli, který je odrazem národní hrdosti a zároveň je symbolem věrnosti skautským ideálům. Později byl z Anglie převzat, nám dnes známý, upravený symbol rozvinutých listů lilie.²¹

V roce 1912 konečně vyšla bible českých skautů – *Základy junáctví*, která je pro české hnutí stejně důležitá, jako *Scouting for Boys* pro baden-powellovský skauting. Kniha nebyla jen dílem A. B. Svojsíka, přispěvatelů byly na tři desítky. Z velké části se jednalo o pedagogy, skladatele, spisovatele, ale i politiky.²²

První táboření se konalo v Orlovských lesích pod hradem Lipnicí na Humpolecku, kam první skauti dorazili s nákladem pěšky za čtyři dny. Tábor se vydařil a tak v září 1913 uspořádal A. B. Svojsík první veřejný tábor na Císařském ostrově. Návštěvníci si mohli prohlédnout skautskou kuchyň, stany s podsadami, bránu, ale i indiánský stav na rohože ze slámy a jiné.²³

¹⁶ SVOBODA, M., *Hledání zaváte stezky*, Praha: Leprez, 1994, s. 16-17, ISBN: 80-900821-8-1.

¹⁷ ŠANTORA, R. (ed.), c. d., s. 19.

¹⁸ Tamtéž, s. 33.

¹⁹ František Bílý (8. listopad 1954 - 17. říjen 1950) český středoškolský profesor, literární historik a kritik. Zabýval se uměleckou výchovou a zdokonalováním výuky mateřského jazyka.

²⁰ SVOBODA, M., c. d., s. 16-17.

²¹ ŠANTORA, R. (ed.), c. d., s. 33.

²² Tamtéž, s. 34.

²³ SVOBODA, M., c. d., s. 16.

V červnu 1914 byl Junák ustaven jako samostatný spolek. Stalo se tak v pražském Obecním domě, kde byl též zvolen jednotný název spolku Junák-český skaut. Prvním starostou se stal městský fyzik Dr. Čeněk Klika a vrchním vůdcem A. B. Svojsík.

V následujícím roce se zrodil „Dívčí odbor“ skautského spolku, jehož první představitelkou byla zvolena PhDr. Anna Berkovcová.²⁴ Za nedlouho poté dívky poprvé tábořily na břehu Vltavy u Živohoště.²⁵

V témže roce začal vycházet časopis *Junák*,²⁶ který obsahoval kromě metodických článků i zprávy z oddílů, které vznikaly po celé republice.²⁷

Tak jako v jiných zemích, ani u nás nebyl skauting jednotný. A. B. Svojsík se od počátku snažil o sjednocení skautských organizací a spolků pod jedinou skautskou organizací. Nikdy se mu to však nepodařilo. Kromě A. B. Svojsíka zde bylo několik dalších osobností, které šířili myšlenku skautingu, až jejich práce vyústila ve vznik nových samostatných skautských organizací. Před vznikem Československé republiky existovaly v Českém království kromě Junáka dva další významné skautské spolky: Psohlavci a Děti Živěny, vedené svými zakladateli PhDr. Janem Hořejším²⁸ a Milošem Seifertem-Woowotannou.²⁹

Postupem času z důvodů sílení politických stran začaly vznikat další odnože českého skautingu. Některé byly církevní, jiné byly čistě politicky založené či zaštitěné různými podniky. To si ale odporovalo dle základních principů skautingu Roberta Baden-Powella o apolitičnosti. Tak existovali současně vedle svazových skautů, skauti

²⁴ Anna Berkovcová (13. únor 1881 - 9. červenec 1960) byla učitelka a ředitelka škol, skautská činovnice a první předsedkyně dívčího odboru spolku Junák-český skaut. Zajímavostí je, že byla teprve 12 Českou s akademickým titulem. Za první předchůdkyni českého dívčího skautingu můžeme považovat spisovatelku Popelku Biliánovou, která začala některé skautské prvky uplatňovat ve svých "prázdninových osadách" pro dívky už od roku 1912.

²⁵ SVOBODA, M., c. d., s. 16-18.

²⁶ Prvním redaktorem byl vrchní vůdce Junáka A. B. Svojsík. Junák se stal nejstarším časopisem pro mládež v naší zemi a doposud vyšlo několik set čísel. Stejně jako celé české skautské hnutí byl i časopis třikrát zakázán. Od posledního obnovení v roce 1990 došlo k obsahovým a grafickým změnám a časopis nyní vychází v elektronické i papírové podobě.

²⁷ ŠANTORA, R. (ed.), c. d., s. 192.

²⁸ PhDr. Jan Hořejší byl příbramským profesorem, který na podzim 1913 založil skauty Psohlavce. Čeští Psohlavci byla první woodcrafterská organizace na evropském kontinentě uznaná Setonem.

²⁹ Miloš Seifert (3. leden 1887 - 3. prosinec 1941) byl učitel, přírodovědec, spisovatel, překladatel, zakladatel woodcraftu v Čechách; ŠANTORA, R. (ed.), c. d., s. 37 a 74.

socialisté³⁰, dále komunističtí, neboli Spartakovi skauti³¹, katoličtí skauti³², agrární skauti, jiným názvem Švehlovi junáci³³, Skauti svornosti³⁴ a jiné.

A. B. Svojsík je přesto považován za zakladatele českého skautingu, a jako k takovému se k němu hlásí všechny současné české skautské organizace.³⁵

Kontinuitu působení skautského hnutí narušila první světová válka. Po válce se v prvních dnech a týdnech svobody a nezávislosti do služeb československé vlády a jejích orgánů dali čeští skauti, kteří vypomáhali v oblasti kurýrních, spojařských, pořadatelských a zajišťovali spolehlivé a rychlé dodávání listovních zásilek mezi úřady. Vznikly tak první známky s tematikou skautingu na světě.³⁶

Vznikem Československé republiky končí první kapitola vzniku a rozvíjení se českého Junáka a nastává zlatá éra českého skautingu.

A. B. Svojsík byl po vzniku Československa náčelníkem Svazu junáků-skautů RČS, který vznikl v roce 1919 sloučením několika skautských organizací včetně Junáka, tuto funkci zastával 26 let až do své smrti v roce 1938. Starostou byl zvolen J. Rössler-Ořovský³⁷ a náčelníci E. Milčicová.³⁸ A. B. Svojsík byl též prezidentem Svazu slovanských skautů a skautek a členem světového skautského výboru.³⁹

³⁰ Též Skauti socialisté nebo Sdružení čl.skautů socialistů - vznikali od r. 1919 přejmenováním spolku „Klofáčovi děti“ Zakládány byly z počátku pro mládež národně socialistické strany, ze které však byla vyloučena a vstoupila tedy do komunistické strany – pak působili mimo politické strany. Jejich úkolem bylo organizovat proletářskou mládež, v r. 1921 měli asi 1500 členů, v r. 1931 500 až 600. V r. 1923 část sdružení založila Československou obec Junáků volnosti.

³¹ Vznikli v r. 1921. Po rozkolu v sociálně demokratické straně vzniká organizace Spartakovi skauti práce, která již měla komunistický program.

³² Volné sdružení katolických skautů – autonomní člen Svazu skautů a skautek republiky Československé, vznikla 1930 spojením českých katolických ústředí, 1936 měli 5 tis.členů, v r. 1937 přejmenována na Skautskou ligu katolickou, její sídlo bylo v Brně.

³³ Či junáci venkova. Založeni v r. 1938 Republikánskou (agrární) stranou na venkově, v r. 1939 se sloučili se Svazem junáků-skautů RČS, Ústředím katolických skautů a Junáků volnosti v organizaci Junák.

³⁴ Vznikli v r. 1922 z bývalých prázdninových osad Buštěhradské dráhy, měli českou a německou sekci, později se přiklonili k trampingu.

³⁵ Doména skaut.org [online], [vid. 21. 2. 2013], dostupné z <http://www.skaut.org/skauting.cr.php>.

³⁶ LOM, M.–ŠEBEK, J., *Historie českého skautingu slovem a obrazem*, Mladá Boleslav: Junácká edice, 1990, s. 4-5, ISBN: 80-85209-02-0.

³⁷ Josef Rössler-Ořovský (29. červen 1869 – 17. leden 1933) byl všestranným sportovcem, organizátorem sportovních akcí a diplomatem.

³⁸ Emilie Milčicová (7. červen 1889 – 27. prosinec 1969) byla první náčelníci skautek u nás.

³⁹ *Památce náčelníkově*, in: *Skaut-Junák*, roč. 31, září 1968, č. 1., s. 1-2.

3.2 Trojí přerušení činnosti Junáka

Činnost skautské organizace byla do současnosti třikrát přerušena a dokonce výslovně zakázána ze strany vedení státu. Vždy to bylo v dobách totalitního politického režimu, kterému výchova dětí a mládeže ve skautském duchu silně nevyhovovala. Určitou roli jistě hrála původní myšlenka, kdy předním úkolem skautského hnutí je výchova mládeže v národním a státním duchu a k lásce k republice, které má sloužit v každé době a za jakékoliv situace.

Prvnímu zákazu předcházelo násilné rozeznání a zákazy letních táborů a zabavování veškerého majetku. Zanedlouho po této akci bylo vydáno nařízení o rozpuštění Junáka vydané 28. října 1940 K. H. Frankem.⁴⁰ První a dosud nejdelší éru našeho skautského hnutí tedy ukončila nacistická nadvláda.⁴¹

Během druhé světové války mnoho skautů hájilo myšlenky skautingu v ilegálním odboji či za hranicemi protektorátu. Přes více než šest stovek z nich za to zaplatilo životem. Někteří čeští skauti působili v zahraničních oddílech, likvidovali barikády, udržovali pořádek, jiní fungovali i s oddíly v dalších méně či více legálních organizacích jako např. Klub českých turistů, Klub Mladého hlasatele.⁴²

Po válce se dlouho neotálelo a skauti navázali na svou předešlou činnost, která však do budoucna netrvala příliš dlouho. Již v květnu 1945 byl skauting obnoven opět ve sjednocené organizaci Junák.

Podruhé došlo k potlačení v roce 1950. Dne 1. 1. 1951 vydal ÚV ČSM⁴³ rozhodnutí, na základě kterého Junák musel ukončit svou činnost a jeho úkoly převzala nově vzniklá organizace pro ČSM nazvaná Pionýr. Za komunistické nadvlády se perzekuce nevyhnuly ani skautským činitelům. Řada z nich se stala obětí politických procesů a strávili roky v komunistických žalářích. Naprostá většina byla vyslýchána pro své skautské názory a svou ideologii.⁴⁴

⁴⁰ Karl Hermann Frank (24. leden 1898 - 22. květen 1946) byl především prvorepublikový politik, členem Sudetendeutsche Partei a aktivní nacist s hodností SS-Obergruppenführera. Za protektorátu Čechy a Morava zde působil jako státní tajemník Úřadu říšského protektora a později byl jmenován německým státním ministrem pro Čechy a Moravu. V roce 1946 byl popraven za válečné zločiny.

⁴¹ SVOBODA, M., c. d., s. 30.

⁴² Tamtéž, s. 94.

⁴³ Ústřední výbor českého svazu mládeže.

⁴⁴ SVOBODA, M., c. d., s. 142.

K uvolnění a k slavnostní obnově Junáka došlo dne 2. 4. 1968, ale ani v tomto případě nadšení z nového začátku netrvalo dlouho. Za definitivní datum přerušení se považuje 1. 9. 1970, kdy bylo oficiálně oznámeno ukončení skautské činnosti.⁴⁵ Skauting je po třetí na dlouhou dobu potlačen. I v tomto následném období po zákazu pracovali některé oddíly v jiných organizacích a snažili se tak o zachování skautského programu.

Organizace byla zakázána dvakrát komunisty a jednou nacisty, skauting a jeho myšlenky však žily dále. Hnutí se skrývalo pod různými organizacemi s krycími jmény. Se svým tradičním názvem Junák se na scénu dokázal opětovně vrátit po politických uvolněních, v již zmíněných letech 1945, 1968 a nakonec v roce 1989, kdy došlo k vytouženému vítězství demokracie. Skauting mohl tedy opět svobodně vzkvétat v naší republice bez nějakého omezování či nátlaku. Do činnosti se zapojila většina dřívějších činovníků. Československá skautská organizace byla znovu přijata do světových ústředí. Touto etapou pro skauty skončila doba útlaku a vysvitla nová naděje k znovu vzkříšení skautských idejí.

4 Sto let jičínského skautingu

4.1 A. B. Svojsík seznamuje Jičín se skautingem

Jičínský skautský oddíl se řadí ke třem nejstarším oddílům Svazu junáků-českých skautů, a stal se dokonce prvním mimopražským oddílem v Čechách. Nejstarším ve Svazu je 5. oddíl Praha, druhý je již zmíněný Jičín, třetí Třebechovice p. Orebem, čtvrtý Domažlice.⁴⁶

V květnu 1912 se konala v Jičíně přednáška profesora A. B. Svojsíka, věnovaná novému výchovnému hnutí - skautingu.⁴⁷ Svojí přednáškou tak vzbudil nadšení mezi mladými lidmi pro nové hnutí a skautskou myšlenku. Přednáška mládež upoutala, protože jí doprovázelo množství obrázků z táboření pod stany a o pobytu v přírodě.⁴⁸

⁴⁵ Tamtéž, s. 210.

⁴⁶ ŘEHÁK, B., *Dvacet pět let od založení jičínského oddílu.*, in: *Branný sraz župy Riegrovy Svazu junáků skautů a skautek RČS*, Jičín: [b. n.], 1937, s. 16.

⁴⁷ NOSEK-WINDY, V., *Cestou k pramenům-historie skautingu v obrazech*, Praha: Junák-svaz skautů a skautek ČR, 2006, s. 10, ISBN: 80-86825-14-0.

⁴⁸ DROZEN, J., *Nahlédnutí do historie jičínských skautů*, in: *Jičínský deník*, 2007, č. 178, s. 6.

Vyprávění A. B. Svojsíka nejvíce zaujalo část sextánské třídy jičínského Lepařova klasického gymnázia. Podnět k založení dal žák sexty Sláva Řehák,⁴⁹ pozdější profesor jičínského Raisova učitelského ústavu.

4.1.1 Bohuslav Řehák

Bohuslav Řehák patřil bez pochyb mezi nejdůležitější junácké činitele hnutí, a to nejen v Jičíně. Již jako student gymnázia patřil mezi příznivce skautingu, kterému se věnoval následně celý život. V rodném městě po studiích pokračoval ve skautské myšlence brzy jako skautský vůdce. Zanedlouho poté se stal zpravodajem Riegrovy župy, organizoval mnoho různých srazů a setkání. Během svého působení byl velmi úspěšný v přípravách i ve vedení táborů či výprav. V roce 1922 se stal místonáčelníkem Svazu junáků-skautů RČS.⁵⁰ V roce 1931 vedl Tábor slovanských skautů v Praze, o dva roky později navštívil s výpravou světové jamboree⁵¹ v Maďarsku. Roku 1935 se Bohuslav Řehák vypravil s oddílem na Slovanské jamboree v polské Spale.⁵²

Jeho literární činnost je též obdivuhodná. Napsal mnoho příruček a knih, věnující se nejen skautingu, ale i přírodě a biologii. Přispíval také do časopisů a novin, kde především hájil skauting a brojil proti zpolitizování hnutí.⁵³ Založil a vedl „II. českou lesní školu“,⁵⁴ přednášel při významných událostech a pořádal kurzy. Za svou celoživotní aktivitu byl v roce 1931 vyznamenán „Řádem Stříbrného vlka“.⁵⁵

Ve funkci velitele Junáka byl 1. 9. 1939 zatčen Gestapem a následná léta strávil jako politický vězeň v koncentračním táboře Buchenwald.⁵⁶ Po válce se vrátil se špatným zdravím zpět do Prahy a v roce 1946 odstoupil ze své funkce velitele Junáka. Bohuslav

⁴⁹ Bohuslav Řehák (17. 3. 1895 - 26. 12. 1967). Středoškolský a vysokoškolský učitel, zemský školní inspektor, náčelník a velitel Junáka, skautský činovník.

⁵⁰ RČS-Republika československá.

⁵¹ Jamboree je velké skautské setkání pořádané na národní či mezinárodní úrovni.

⁵² ŠANTORA, R. (ed.), c. d., s. 19.

⁵³ Tamtéž, s. 19.

⁵⁴ Lesní školy jsou praktické kurzy pro výchovu vůdců skautských oddílů. V každé zemi je takový kurs o prázdninách a trvá 10 dní. Jsou dva i tři turny po sobě, je-li přihlášek více. Přihlásit se do nich mohou i úplní laikové, kteří nemají dosud skautské praxe. Podle Jaroslava Drozda-Šotka: „*Lesoškoláci mají šedý šátek, to jsou skauti, děti, které od 18 let se připravují na vedení oddílu, hned se zařadí do družiny a střídají se každý den ve velení. Nakonec jsou zkoušky.*“

⁵⁵ Skautským osobnostem za mimořádné zásluhy o rozvoj a šíření skautských myšlenek a dlouholetou nebo celoživotní službu ve skautském hnutí.

⁵⁶ ŠANTORA, R. (ed.), c. d., s. 19.

Řehák zemřel 21. 12. 1967 v Praze. Jeho pohřeb ve strašnickém krematoriu se stal veřejnou manifestací zanedlouho obnoveného skautského hnutí.⁵⁷

4.2 Založení a první činnost do roku 1918

Stěžejními zakladateli zdejší junácké buňky, která vznikla jako první mimo Prahu, byl tedy již zmíněný Bohuslav Řehák a jeho otec, Jaromír Mikousek⁵⁸ a Čestmír Hlaváček.⁵⁹ Dalšími byli podle zjištěných informací Málek, František Šviha⁶⁰ a Vochoč. Jméno osmého bratra Řehák v pozdějších letech zapomněl a dodnes je tento člen neznámý.⁶¹ Po přímlově mládeže u profesorů byl nově vznikající oddíl povolen. Tak vznikly první družiny. Jejich vedoucím se stal obvodní lékař bratr Málek z Prahy, kterého si chlapci sami zvolili. Jako rádcové družin byli vybráni Mikousek, Řehák a Hlaváček.

Prvním patronem se stal profesor Dr. J. Všečetka, spolužák a přítel T. G. Masaryka, který měl taktéž blízko k novému hnutí.⁶² Od počátku vše probíhalo za technické podpory otce Slávy Řeháka a pod vedením J. Všečetky skauti pomáhali Spolku turistů se značkováním a opravou v Prachovských skalách. Pamětník Jaroslav Drozda-Šotek vysvětluje: „*Otec Slávy Řeháka byl totiž cestmistr, měl na starosti Prachovské skály. Skauti tam tedy budovali nové schody, stezky, orientační značky a tabulky. Nedávno mi Franta Palasů-Pes, vyprávěl, že když se do těch skal vejde, tak skoro na každý, možná takový pátý, šestý je vyškrábaná skautská lilie.*“⁶³

Skauti si sami vařili a spali ve Všečetkově penzionátu, protože ještě neměli dostatek financí na zakoupení stanů. Chlapci spali po lesích, chodili v krátkých kalhotách, vařili si v kotli na otevřeném ohni. To všechno bylo něco zcela nového a málokdo to tehdy chápal. Skauti bývali z počátku různorodě a pestře ustrojeni, jelikož neměli peníze na kroj.⁶⁴

⁵⁷ Tamtéž, s. 134.

⁵⁸ Spoluzakladatel skautingu v Jičíně Jaroslav Mikousek. Padl v roce 1916 na jižní frontě.

⁵⁹ Ustavující člen skautingu v Jičíně. Padl za první světové války na italské frontě.

⁶⁰ Ustavující člen skautingu v Jičíně. Taktéž padl za první světové války na italské frontě.

⁶¹ ŘEHÁK, B., *Dvacet pět let od založení jičínského oddílu.*, in: *Branný sraz župy Riegrovy Svazu junáků-skautů a skautek RČS*, Jičín: [b. n.], 1937, s. 16-17.

⁶² *100 let skautingu v Jičíně*, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 3.

⁶³ Výpověď Jaroslava Drozda-Šotka, 14. 2. 2013.

⁶⁴ *100 let skautingu v Jičíně*, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 3-4.

Pan Jaroslav Drozen dodává: „*Jeden kamarád z Brna mi vyprávěl, že když táhli skauti přes vesnici v krátkých kalhotách, tak báby křičely „cikáni jdou“.* To bylo z počátku a tak ve dvacátých, třicátých letech, než si lidé na skauty zvykli.“⁶⁵

Schůzky se začaly konat jednou týdně, kde se dalo, v bytech členů, ale nejčastěji u bratra Slávy Řeháka. Později se scházeli ve třídách či v klubovnách tomu určených. Později ve 30. letech se důležité zprávy týkající se skautských schůzek a činnosti vyvěšovaly do výkladní skříně na domě pana J. Malého, obchodníka v Havlíčkově ulici.⁶⁶

Jaroslav Drozen vysvětluje: „*Skauti se scházeli nejčastěji o víkendech a někdy i po večerech v týdně, to se scházeli různě v bytech, těch 6 kluků se vždycky do nějaké místnosti vešli. O víkendech v počátcích vyráželi do Prachovských skal. V té době se ještě o sobotách dělalo, takže jen v neděli. Cvičili si různé plížení, bojovné zálesácké hry.*“⁶⁷

Na jaře roku 1913 se jičínský oddíl seznámil s prvním pražským oddílem, který vedl bratr ing. Beneš. Zanedlouho poté tyto dva oddíly tábořily pět týdnů na Potštejně.⁶⁸ Sláva Řehák ještě v dospělosti rád vzpomínal na toto táboření, protože byl první, kdo si poprvé postavil vlastnoručně boudu ze slaměných došek pod smrčky, zatím co ostatní hoši spali po dvojicích ve stanech bez podsad. Po návratu z tohoto tábora se vedoucím stal již Sláva Řehák, budoucí vynikající pracovník skautského hnutí. S oddílem pořádal vycházky do okolní krajiny a již v říjnu téhož roku složili první skautský slib na místě pohanského pohřebiště v Prachovských skalách.⁶⁹ Toto místo se stalo do budoucna velmi oblíbeným.⁷⁰

Táboření se stávalo velmi oblíbenou činností. Ještě před válečnými vřavami první světové války pět členů jičínského oddílu tábořilo tři týdny s bratrem ing. Benešem u Jindřichova Hradce. Zbytek skautského oddílu podnikl pod vedením Slávy Řeháka týdenní putovní tábor do Podkrkonoší. Zanedlouho vůdce Sláva Řehák odešel na Karlovu univerzitu a nově se oddílu ujal bratr Jaromír Mikousek, který byl tehdy již student oktávy gymnázia. Oddíl se rychle rozrostl na 24 členů, kteří byli dále rozděleni

⁶⁵ Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

⁶⁶ SOkA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1932, fond Archiv města Jičín, kn. č. 260, i. č. 789, s. 17.

⁶⁷ Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

⁶⁸ *100 let skautingu v Jičíně*, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 4.

⁶⁹ Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

⁷⁰ Osobní archiv Jaroslava Drozna.

do třech družin. Bratr Mikousek se postaral o registraci I. oddílu junáků v Jičíně na pražském ústředí nově založeného spolku Junák-český skaut. Oddíl tak nadále úspěšně pracoval až do první světové války, než byl i Jaroslav Mikousek poslán na frontu.⁷¹

Od roku 1915 převzal oddíl bratr Karel Tvrdý, který se skauty konal výlety o nedělích. Mladíci se především učili zdravotě a první pomoci. O Svatodušních svátcích oddíl tábořil tři dny v lesích pod Kumburkem a o prázdninách tamtéž dalších 14 dní v počtu 21 skautů.⁷² Z vyprávění Jaroslava Drozna: „*Zajímavé je, že poprvé jičíňští spali pod stany ze dvou pláten, které měly ubité podsady ze dřeva. To byl úplně nový a ojedinělý způsob stanování, praktikovaný pouze u českých skautů. Tohle ve světě dříve vůbec neznali.*“

V dalším válečném roce museli narukovat i bratr Tvrdý a bratr Řehák.⁷³

Přes velké snahy prof. Svojsíka a dalších přátel skautingu došlo za války k utlumení činnosti spolku Junák-český skaut. Mnoho oddílů přišlo o vůdce a díky tomu se na konci války udrželo v činnosti jen okolo 300 junáků.⁷⁴

Ze stejných důvodů ustala skautská činnost také v Jičíně. Scházelo se jen pár nadšenců, kteří se v nepravidelných intervalech procházeli po Prachově a po okolí. Skautskou myšlenku za války udrželo několik žáků z učitelského ústavu, ale i žáci z reálky. Mezi ně patřil Šimůnek, Smolík, Soukup a Círka.⁷⁵ Oddíl prožíval těžké období a byl doslova v agónii.

Pan Drozen vypráví: „*Postupně většina kluků narukovala na vojnu. Jeden z nich, Mikousek, tam padl. Potom snad padli i Hlaváček a Šviha, oba na italské frontě. Celkem to bylo takové, byla válka a ti kluci co se sešli, tak se sešli, tady měli štěstí, že mohli chodit do Prachovských skal. Tam mezi skálami různě cestovali a hráli si.*“⁷⁶

Světlem naděje pro skauty byly za války vycházející brožurky od zakladatele českého skautingu profesora A. B. Svojsíka. Byly to: *Český skaut*; *V přírodě*; *Umění pozorovati* a jiné. Cílem návštěv byla často skalnatá Přivýšina. Zde si hráli na plíženou

⁷¹ 100 let skautingu v Jičíně, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 4.

⁷² ŘEHÁK, B., *Soupis táborů jičínského sboru 1912-1936* (příloha) in: *Branný sraz župy Riegrovy Svazu junáků skautů a skautek RČS*, Jičín: [b. n.], 1937.

⁷³ Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

⁷⁴ SVOBODA, M., c. d., s. 20.

⁷⁵ 100 let skautingu v Jičíně, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 5.

⁷⁶ Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

nejen za dne, ale i za měsíčního svitu a v létě zde bylo možné bezpečně přespát jen pod dekou.⁷⁷

4.3 Zlatá éra první republiky

„Po válce tu bylo takové bezvládí, dalo by se říct. Až Sláva Řehák po návratu z války, už jako žák v Praze, kde se seznámil i se Svojsíkem, si vzal za úkol požádat bratra Mazáčka-Trhana, jestli by tu nezaložil poválečný skauting a nevedl to v Jičíně. Postupně se tedy ujal vedení.“⁷⁸

Bratr Mazáček-Trhan⁷⁹ se s chutí pustil do práce, v níž mu pomáhali díky svému vlivu na mládež bratr Všečetka a ředitel reálné školy v Jičíně bratr Dr. Čihula a ředitel gymnázia V. Trojan. V Jičínské sokolovně promluvil 4. 5. 1919 samotný bratr profesor A. B. Svojsík, který zde hovořil o úkolech a prostředcích českého skautingu. Opět vzrostla chuť ke skautské aktivitě a okamžitě se přikročilo ke zřizování místních skautských družin.⁸⁰

Tak v roce 1919, po válečném živoření, junácké hnutí opět ožilo. Nadšení bylo v počátcích veliké. Začaly se striktně dodržovat Svojsíkovy návody ke skautování, souhrnně vydaných jako *Základy junáctví*.⁸¹

Podle informací od Jaroslava Drozna-Šotka, se i společnost začala smiřovat se skauty. Brzy v nich lidé viděli ochotnou mládež, která je slušně vychovaná, má úctu k bližnímu a neštítí se žádné práce. Po válce se částečně demobilizovalo a to byla dobrá příležitost pro skauty, kteří od armády dostali některé polní nářadí a plátna na 20 stanů. Tak o Svatodušních svátcích podniklo 25 studentů čtyřdenní pokusný tábor u Jinolic, v lese pod Přivýšinou, nedaleko Prachova. O prázdninách tábořilo 40 chlapců šest týdnů přímo na Prachově pod hradem Pařez.⁸²

„Na tomto táboře zhotovili a opravili skauti přes 600 schodů ve skalách, postavili 12 nových laviček, objevili a označili skautskou vyhlídku, jež byla opravena na náklady

⁷⁷ 100 let skautingu v Jičíně, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 5.

⁷⁸ Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

⁷⁹ Odborný učitel bratr Mazáček-Trhan byl známý turista a výborný horolezec, který na mnoho vrcholů Prachovských skal upevnil české praporky.

⁸⁰ SOkA v Jičíně, Kronika města Jičina, 1919, fond Archiv města Jičín, kn. č. 256, i. č. 785, s. 245-247.

⁸¹ 100 let skautingu v Jičíně, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 6.

⁸² ŘEHÁK, B., *Soupis táborů jičínského sboru 1912-1936* (příloha) in: *Branný sraz župy Riegrovy Svazu junáků skautů a skautek RČS*, Jičín: [b. n.], 1937; 100 let skautingu v Jičíně, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 6.

župy Riegrovy. Je to nejkrásnější vyhlídka z Prachovských skal do Českého ráje. Přehlédne se z ní nádherné panorama od Ralska přes Výskeř, Trosky, Ještěd, Kozákov, Tábor a Kumburk až po svahy Zvičiny.“⁸³ Dalším prázdninovým táborem v témže roce byl putovní týdenní výlet do Krkonoš a čtyřdenní do Jizerských hor.⁸⁴

Činnost se brzy rozběhla na plné obrátky a dá se říci, že už v těchto počátcích vidíme náznak zlaté éry hnutí, jako tomu bylo ostatně i po celém Československu. „Přicházeli stále noví členové. Většinou se hlásili kamarádi skautů. V té době televize nebyla a tihle kluci tam zažili dobrodružství. Ve skalách si hráli na schovávanou, když zrovna nepracovali, nebo se tam seznamovali se zdravotními disciplínami. To je vše pro život důležité.“⁸⁵

Ohlas junáckého hnutí byl veliký, hlásila se stále další mládež, skládaly se odborné zkoušky, doplňovaly se části vznikajícího skautského kroje.

4.3.1 Skautský kroj

Oblečení skautů se po celé století téměř neměnilo. Nosila se košile v khaki barvě. Skauti a skautky do 11 let, neboli vlčata a světlušky, nosili žluté šátky. Hnědé šátky nosili starší členové oddílu. Dále ke kroji náležely kraťasy v zelené barvě a lísková hůl. Po složení skautského slibu dostávali skauti odznaky, skautské lilie s chodským znakem, psí hlavou a papírovou legitimaci. Konečně se zavedla i řádná registrace členů.

Jaroslav Drozen vypráví jak se změnil kroj: „Podle dobových fotografií mají mrňata žluté šátky, různé bekovky s kšiletem. Větší mají šátky hnědé. V dřívější době měli kanadské klobouky, po druhé světové válce lodičky, khaki košile a pod kolena zelené kraťasy z manšestru a 1,5 m dlouhá lísková hůl, pomocí které se překonávají překážky. Dva podrželi, třetí lezl. Nebo stan byl vztyčen pomocí tyče. A i z košile nebo kalhot nosítka, zkrátka praktické věci. Jinak se na to dá uvázat družinová vlajka a maširovalo se. Dříve se také zpívalo, jednotka šla v sevřeném útvaru“.⁸⁶

V dnešní době se již nepochoduje v sevřených útvarech a oblečení se počátkem 21. století též změnilo. Pokrývka hlavy může být různá, lodička, baret, klobouk, či bez

⁸³ ŘEHÁK, B., *Dvacet pět let od založení jičínského oddílu.*, in: *Branný sraz župy Riegrovy Svazu junáků skautů a skautek RČS*, Jičín: [b. n.], 1937, s. 17.

⁸⁴ ŘEHÁK, B., *Soupis táborů jičínského sboru 1912-1936* (příloha) in: *Branný sraz župy Riegrovy Svazu junáků skautů a skautek RČS*, Jičín: [b. n.], 1937.

⁸⁵ Výpověď Stanislava Hylmara-Piráta, 10. 8. 2012.

⁸⁶ Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

pokrývky. Oddíl musí být ale jednotný. Šátky nosí pouze ti, kteří již složili skautský slib. To je přibližně půl roku, během kterého se žadatel musí naučit všechny základní dovednosti.

Kroj se skládá pouze z šátku a z košile, která změnila původní barvu.⁸⁷

Jaroslav Drozen dodává k tématu: „*My říkáme, že dnešní kroje, to jsou pracovní kroje pionýrů. Ani nevím, co to je pořádně za barvu. Já nosím starou košili, v khaki barvě. Kratásky půjčuji na výstavy i s opaskem. Současný kroj je jen košile a šátek. Pořád je hnědá barva šátku. Lesoškoláci mají šedý šátek, to jsou skauti, děti, kteří se od 18 let připravují na vedení oddílu, hned se zařadí do družiny a střídají se každý den ve velení. Nakonec je čekají zkoušky*“.⁸⁸

4.4 Akce a činnost v první pol. 20. let

Rok po válce byli rádci družin Karpíšek, Malý a Exner. V roce 1920 odešel bratr Mazáček do Liberce, tak vedení oddílu přešlo až do roku 1925 opět na bratra Slávu Řeháka.⁸⁹ I když nebyl bratr Mazáček už vůdcem, v roce 1920 o prázdninách podnikl s jednadvaceti jičínskými skauty 14denní putovní tábor od Pradědu přes Jeseníky a Orlické hory až do Trutnova. Bratr Karel Šimůnek vedl druhou skupinu opačným směrem přes Krkonoše, Orlické hory až do Sloupských jeskyň u Brna. Cesta to byla daleká, proto nazpět jeli vlakem.⁹⁰

Od roku 1921 začal učit na jičínské reálce Sláva Řehák přírodopis a převzal tak na dlouho skautský oddíl, který se brzy rozrostl na 52 členů. Skauti začali využívat domek na dvoře reálky, kde si vybudovali první opravdovou klubovnu. Stavbu si svými silami od základů opravili, vybílili místnosti, vydrhli podlahu a tak si vytvořili vlastní hnízdo.

Podle pramenů od svého založení pomáhali s opravami v Prachovských skalách a v této činnosti neustali ani v následujících letech. Každý rok chodili a vyspravovali v Prachovských skalách podemleté či poničené schody a opravovali značky.⁹¹

Další tábor si hoši postavili u myslivny „Kačerovna“ nedaleko Ledců. Zásoby mouky byly tehdy stále na povolovací výkaz, proto si skauti kupovali obilí a dávali si jej

⁸⁷ Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

⁸⁸ Tamtéž, 14. 2. 2013.

⁸⁹ ŘEHÁK, B., *Dvacet pět let od založení jičínského oddílu*, in: *Branný sraz župy Riegrovy Svazu junáků skautů a skautek RČS*, Jičín: [b. n.], 1937, s. 17.

⁹⁰ Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

⁹¹ *100 let skautingu v Jičíně*, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 7.

semlít do mlýna a chleba si upekli v peci u paní hajné v nedaleké hájovně. Poválečné tábory byly pořádány i na pět týdnů. Z tohoto hlediska vidíme značný rozdíl mezi minulostí a dnešním moderním skautingem. Předpokládá se, že právě tento tábor byl u zrodu smečky Vlčat, které vedl Bedřich Oumrt. První oddíl skautů vedl Sláva Řehák a druhý Mirko Malý.⁹²

Počátek 20. let byl bohatý na skautské akce. Družina starších skautů složená z žáků učitelského ústavu⁹³, konala první větší cyklovýlet. Výprava vedená bratrem Šimůnkem vyjela z Jičína přes Poděbrady k Pikovicům na Sázavě a dále pokračovala podél celé řeky Sázavy k Českomoravské vysočině do Havlíčkova Brodu a zpět přes Kolín do Jičína. Družina jela bez stanů, a protože je během této týdenní túry dvakrát přepadla hrozná vichřice, skauti museli přespávat ve stodolách u rolníků, nebo ve studentských školních noclehárnách. V nynější době se jičínské skauti stále snaží pořádat kratší cyklovýlety, účast bývá však minimální.

Během roku se týdenní schůzky konaly v jedné třídě jičínské reálky.⁹⁴

Tento rok těsně po Maninské Spartakiádě⁹⁵ vznikaly první skautské oddíly v rámci FDTJ- Federace dělnických tělovýchovných jednot i v Jičíně. O Vánocích si dali název Spartakovi skauti. Program měli jednoznačný. Cílem bylo sloužit dělnické třídě a bojovat proti kapitalistickému řádu.

V následujícím roce 1922 se oddíl rozdělil na tři samostatné. První vedl bratr Mirko Malý, druhý oddíl bratr František Exnar a třetí část bratr Jožka Meixner z Valdic. Všichni tři byli studenti oktávy zdejšího gymnázia.⁹⁶

První velkou akcí Svazu junáků skautů RČS byly „Národní skautské slavnosti“ pořádané na oslavu desetiletého trvání českého skautingu konaného 29. 6. - 2. 7. 1922 v Praze. Součástí byla výstava v Klementinu a průvod Prahou, ve kterém šlo 7 000 skautů a skautek z celé republiky. Takové množství skautů si postavilo velký tábor na Císařském ostrově u Troji. Jičínský sbor se také zúčastnil se svou stovkou členů.

⁹² ŘEHÁK, B., *Dvacet pět let od založení jičínského oddílu*, in: *Branný sraz župy Riegrovy Svazu junáků skautů a skautek RČS*, Jičín: [b. n.], 1937, s. 17.

⁹³ Janda, Pelc, Gabriel a další.

⁹⁴ *100 let skautingu v Jičíně*, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 7.

⁹⁵ První spartakiáda FDTJ, která se konala 1921 v Praze na Maninách jako manifestace dělnictva a proletářské tělovýchovy. Vystoupilo zde 10 500 dorostenců a dorostenek, 14 000 mužů a žen. Závěrečnou scénou byla alegorie Vítězství revoluce.

⁹⁶ *100 let skautingu v Jičíně*, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 7-8.

Velitelem byl již místonáčelník, profesor Bohuslav Řehák, který byl do této funkce zvolen na valném sněmu SJS RČS⁹⁷ dne 7. června 1919.⁹⁸

Po návratu ze slavností o prázdninách skauti odjeli tábořit na Šumavu. Tábor trval deset dní a vedl ho bratr Mirko Malý.

Na přelomu dubna a května 1922 se konal v Jičíně skautský slet a zároveň i „II. sjezd Sdružení socialistických skautů a skautek“. Sletu se zúčastnilo na 400 skautů a skautek z celého Československa. Znamé skautské heslo: „*Bud' připraven!*“ bylo přijato právě zde.⁹⁹

Ve dvacátých letech se už plně rozvíjela smečka vlčat. Nejprve se skládala z dvanácti vlčat, ti byli rozděleni do dvou šestek. Přes zimu tyto dvě skupinky absolvovaly menší výlety a na jaře výlet na Kumburk nedaleko Nové Paky. Zde se smečka učila stopovat a značkovat. Vlčata se stala i filmovými herci, protože působila jako průvodci při filmování Prachovských skal.¹⁰⁰

Všechny tři jičínské oddíly tábořily společně roku 1923 tři týdny u Libice. Vedoucím byl i nadále bratr Sláva Řehák, zástupcem se nově stal bratr Josef Moran, který tři následující léta sám vedl jičínské skauty.¹⁰¹

4.4.1 Josef Moran

Narodil se v Libáni 16. 6. 1905 a vystudoval v Jičíně Lepařovo gymnázium. Zde se také v roce 1922 seznámil se skautingem a stává se členem, zanedlouho i vůdcem I. oddílu. Společně tábořili v Českém ráji, na Labi i na Slovensku v Tatrách. Jeho oblíbeným tábořiště však bylo u Pílského rybníka. Bratr Moran se angažoval v konání zimních výletů a lyžování pořádaných do Krkonoš na Valšovy boudy. Po maturitě vystudoval lékařskou fakultu na Karlově Univerzitě a působil jako obvodní lékař.

V roce 1931 se plně zapojil do příprav na tábor slovanských skautů v Praze, kde byla Riegrova župa oceněna. Podílel se na slavnostech dvacetiletého trvání Junáka v Jičíně i na cestě po lodích do Jugoslávie. Na podzim v roce 1959 zemřel v Jičíně.¹⁰²

⁹⁷ Svaz Junáků-skautů Republiky československé.

⁹⁸ SVOBODA, M., c. d., s. 34.

⁹⁹ *100 let skautingu v Jičíně*, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 7.

¹⁰⁰ Výpověď Jaroslava Drozda-Šotka, 14. 2. 2013.

¹⁰¹ *100 let skautingu v Jičíně*, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 8.

¹⁰² Tamtéž, s. 16.

4.5. Akce a činnost v druhé pol. 20. let

Podle pramenů vykonal jičínský sbor výlet pod Kopské sedlo do Vysokých Tater a ještě o stejných prázdninách se po návratu tábořilo u oblíbeného Pílského rybníka mezi obcemi Brodek a Hasina na Rožďalovicku. Toto místo se stalo do budoucna často navštěvovanou skautskou osadou. V červenci 1925 zde tábořilo tři týdny 28 skautů. Bratr Moran odešel ke konci tábora do vůdcovské lesní školy do lesa u Kněžmostu a vůdcovství předal zkušenému bratru Řehákovi. Tábor se skládal z 16 stanů a kuchyň měli zařízenou v jedné místnosti ve starém opuštěném mlýně u hráze rybníka.¹⁰³

A jak táboření u Pílského rybníka za první republiky probíhalo? Jaroslav Drozen vypráví: *„Skauti si museli všechno dohovorit. Dejme tomu na tom Piláku. Tam tábořili u mlýna, tam je vysoký a řídký les. Další rok tábořili na druhé straně za potokem na louce, ta louka byla sedláka, tomu si museli říct. Když tábořili v lese, tak si museli dovolit u hajného. Upozornit ho, co a jak bude vypadat, až skončíme, tak tu po nás nebude nic. Vše bude zlikvidované a to se vždycky povedlo. Vůdce v průběhu roku psal na obecní úřady, zkrátka žádosti koho se to týkalo, zároveň i povolení. Museli si sjednat dodávku mléka od sedláka. Dříve, po válce maminka chodila na trh pro máslo. Vejce a základní potraviny se získávaly zkrátka na vesnici po krámech. Až na to maso, uzenářství, mouku, cukr, to vše v krámech. Plno věcí od sedláků tedy, z domova a něco se muselo nakoupit. Z domova to většinou byly naložené okurky, marmelády, aby se co nejméně utratilo. Každý dal, co mohl. Pak když přijely návštěvy, ty se prohejbaly pod kuframa, batohama, zase bylo nějakou dobu stravování. To byly ty začátky. Pak se začalo jinak organizovat.“*¹⁰⁴

Nutno dodat, že výše zmíněná praxe probíhala i na jině konaných táborech a vždy muselo předběžně dojít k domluvě s patřičnými místními orgány a institucemi. Celoroční úsilí vedlo k přípravě letního tábora, protože vše muselo být do detailů naplánováno. Ustanovila se táborová rada a rozdělily se úkoly. Žádné dotace ani příspěvky se nedostávaly. Veškeré náklady na přípravu a chod tábora si museli účastníci zajistit sami.

¹⁰³ ŘEHÁK, B., *Soupis táborů jičínského sboru 1912-1936* (příloha) in: *Branný sraz župy Riegrovy Svazu junáků skautů a skautek RČS*, Jičín: [b. n.], 1937.

¹⁰⁴ Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

„V 68. roce už se nesmělo nic z domácích zásob, kompoty a ostatní. To vše kvůli hygieně. Vše muselo být kupované. Vejce se braly od jedné paní, ve velkém, to už se moc neušetřilo.“¹⁰⁵

Jak se vlastně stravovali skauti na táborech? Jídelníček se skládal z potravin, jejichž příprava nebyla obtížná. Jednalo se o čaj, kávu, brambory, luštěniny, těstoviny, polévky, zeleninu, maso, různé guláše, řízky často upečené ještě v doma, uzeniny apod. Hodně se podávalo mléko, podmásli, sýry a ovoce.¹⁰⁶

Po návratu z tábora od Pílského rybníka získal místní sbor klubovní místnost ve Studentském domě. Konečně si mohli říct, že mají vlastní útočiště. Z archivních materiálů najdeme informace o konání pravidelných schůzek každou středu od půl šesté. Klubovna se nacházela v druhém patře. *Schůzky družin „daňci“ v pátek od pěti hodin, „vlci“ ve středu ve čtyři hodiny a „veverky“ v sobotu v pět hodin. Účast byla povinná.*¹⁰⁷

V polovině 20. let bylo častým jevem vznikání nových skautských spolků, často s politickým podtextem. Tak stály vedle původních svazových skautů¹⁰⁸ další sdružení. Mezi ně náleželi skauti českoslovenští socialističtí, komunističtí Spartakovi skauti a Lesní skauti.¹⁰⁹

Dlouhodobé táboření bylo většinou pořádáno jen o prázdninách, přesto se skauti věnovali činnosti i v týdnu. Nadále se konaly pravidelné schůzky a o sobotách výlety po okolní krajině. Jičínský oddíl vedl bratr Moran a došlo k vytvoření dvou družin. Rádcem Medvědů byl bratr Žďárský, pro Sovy působil jako rádce bratr Kazda. Tyto družiny pořádaly cesty s loutkovým divadlem na venkov. Díky této činnosti získaly nějaké prostředky na zakoupení skautského vybavení.¹¹⁰ Nutno dodat, že skauti nebyli městem ani žádnou jinou institucí financováni, všechny prostředky získali jen díky svému úsilí a členským příspěvkům.

¹⁰⁵ Výpověď Jaroslava Drozda-Šotka, 14. 2. 2013.

¹⁰⁶ Tamtéž, 14. 2. 2013.

¹⁰⁷ SOKA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1925, fond Archiv města Jičín, kn. č. 257, i. č. 786, s. 178.

¹⁰⁸ Největší skautské sdružení v ČSR.

¹⁰⁹ Woodcraft league-skauti amerického původu dle zásad Thompsona Setona, kteří vylučují ze svého programu všechny vojenské prvky, jaké se jeví např. v činnosti svazových skautů.

¹¹⁰ SOKA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1925, fond Archiv města Jičín, kn. č. 257, i. č. 786, s. 228.

V létě se tábořilo v lesích nebo u vody a v zimě se lyžovalo s bratrem Moranem v Krkonoších. Po celý rok se tedy věnovali rozvoji tělesné zdatnosti a různým dovednostem.¹¹¹

Kromě Pilského rybníka se tábořilo v roce 1927 na Rožďalovicku, konkrétně v lesích u Hasiny. Všechny tři oddíly se zúčastnily po dobu třech týdnů. Vedoucími byli bratři ing. C. Tomeš, JUC¹¹² Štěpán a JUC Hrdlička.¹¹³

V zimě, v únoru 1928, pořádali svazoví skauti večírek ve Studentském domě. O všechno se pečlivě postarali a o zábavný program nebylo nouze.¹¹⁴ O prázdninách byl uspořádán stálý tábor u Ujkovic. Zúčastnilo se ho 24 členů a trval celý měsíc. Podle pramenů bylo jeho umístění k stanování ideální.¹¹⁵ Vůdcem byl opět MUC¹¹⁶ Moran. Oddíl se podílel i na veřejných akcích. V dubnu 1929 se účastnili průvodu při slavnostech pořádaných k desátému výročí smrti generála M. R. Štefánika.¹¹⁷

Podle archivních záznamů v září 1929 podali svazoví skauti zprávu o své činnosti. Během celého roku cestovali s Alšovým loutkovým divadlem, navrhovali a stavěli modely stanů, mostů, srubů apod. V zimě se tradičně lyžovalo, tentokrát společně se sokoly na hoře Tábor.¹¹⁸

Před letním tábořením proběhly poprvé závody čtyřčlenných hlídek o „Vlajku vítěze“. Závody se konaly v Lipách.¹¹⁹ Stanovy této soutěže podrobně sestavil bratr MUC. Moran, který měl na starost i organizaci. Od té doby se pravidelně v červnu pořádaly tyto skautské závody, které se konaly střídavě v různých městech skautské Riegrovy župy. Tuto událost si nenechalo ujít velká část jičínského obyvatelstva. Soutěžilo se v deseti skautských disciplínách. Mezi které patřilo: stavba stanu ze dvou

¹¹¹ ŘEHÁK, B., *Soupis táborů jičínského sboru 1912-1936* (příloha) in: *Branný sraz župy Riegrovy Svazu junáků skautů a skautek RČS*, Jičín: [b. n.], 1937.

¹¹² Zkratka bývalého neoficiálního čekatelského titulu „kandidáta obojího práva“ (lat. *juris utriusque candidatus*) před získáním opravdového akademického titulu doktora práv.

¹¹³ ŘEHÁK, B., *Soupis táborů jičínského sboru 1912-1936* (příloha) in: *Branný sraz župy Riegrovy Svazu junáků skautů a skautek RČS*, Jičín: [b. n.], 1937.

¹¹⁴ SOKA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1928, fond Archiv města Jičína, kn. č. 258, i. č. 787, s. 44.

¹¹⁵ ŘEHÁK, B., *Soupis táborů jičínského sboru 1912-1936* (příloha) in: *Branný sraz župy Riegrovy Svazu junáků skautů a skautek RČS*, Jičín: [b. n.], 1937.

¹¹⁶ Kandidát všeobecného lékařství (*Medicinae Universae Candidatus*). Titul, který mohou používat před jménem studenti lékařských fakult, po dokončení 3. ročníku (6 semestrů).

¹¹⁷ DROZEN, J., *Nahlédnutí do historie jičínských skautů*, in: *Jičínský deník*, 2007, č. 184, s. 6.; M. R. Štefánik (21. 7. 1880 - 4. 5. 1919) byl významný prvnorepublikový politik, generál francouzské armády a také astronom.

¹¹⁸ Tamtéž, s. 6.

¹¹⁹ Stromořadí vytvořené z vysazených Líp. Tato trasa spojuje Jičín a nedaleké Valdice.

pláten, vaření na volném ohni založeným hlídkou, určování stop, značkování, čtení speciální mapy a určování deseti rostlin, signalizování, první pomoc a sestavení nosítek z tyčí a stanových pláten, vázání uzlů, měření nepřístupné výšky a zpěv či recitace. Jičínská skauti vždy v soutěžení vynikali a byli velice šikovní, obsadili první tři místa.¹²⁰

Městská rada a profesorský sbor gymnázia brzy poznaly, jak je skautské hnutí pro výchovu mládeže přínosné. Finančně tak přispěly na blížící se letní táboření. Se svými přidánými úsporami si skauti mohli dovolit zakoupit dva stany a nutné nářadí. Vše potřebné bylo odvezeno nákladním autem obchodníka bratra Malého v červenci 1929 na čtyři týdny k táborovému pobytu na Pílském rybníce.¹²¹ Tábor vedl opět bratr Moran. Zde byla nově založena družina starších skautů neboli roverů.¹²²

Tento tábor byl v obzvlášť příjemné krajině. Poblíž rybníka se rozprostírají lesy, tajemnosti dodával polozbořený starý mlýn. Dny kromě povinností vyplňovalo veslování, střelba lukem, plavání, plachtění, příprava táboráků. Tyto činnosti se do nynější doby stále praktikují.

Družina roverů, se stala středem veškeré budoucí činnosti jičínských skautů. Po prázdninách se v říjnu účastnili jako spolupořadatelé leteckého dne, který se konal na louce Poráku mezi Jičínem a Vokšicemi. Akce byla zaštitěna Masarykovou leteckou ligou.¹²³

Jak už bylo naznačeno, skauti se věnovali mnoha aktivitám. Mimo jiné se podíleli na oslavách Dne osvobození 28. 10., dále předávání praporu 22. Argonskému pěšímu pluku, uctívání památky leginoářů.¹²⁴

¹²⁰ SOKA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1929, fond Archiv města Jičín, kn. č. 259, i. č. 788, s. 174.

¹²¹ Tamtéž s. 174.

¹²² ŘEHÁK, B., *Soupis táborů jičínského sboru 1912-1936* (příloha) in: *Branný sraz župy Riegrovy Svazu junáků skautů a skautek RČS*, Jičín: [b. n.], 1937.

¹²³ V roce 1923 vznikl Masarykův letecký fond, který byl v roce 1926 přepracovaný na Masarykovu leteckou ligu (MLL). Úkolem MLL bylo šíření leteckého modelářství a plachtařského výcviku mezi nejširšími vrstvami obyvatelstva. Zaslouhou MLL letecké modelářství pronikalo do škol, byly organizovány přednášky a kursy o letectví a zajišťován plachtařský výcvik. Výcvik létání na motorových letounech probíhal v již vzniklých aeroklubech nebo v rámci armády. SOKA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1929, fond Archiv města Jičín, kn. č. 259, i. č. 788, s. 200.

¹²⁴ Velitelství pěšího pluku vzniklo 30. srpna 1920 v rámci unifikace branné moci sloučením 22. střeleckého pluku a 74. pěšího pluku na základě výnosu Ministerstva národní obrany. Nacházelo se v Jičíně, podléhalo velitelství 7. pěší brigády a odledna 1938 velitelství 13. divise. Pluk od října 1923 do září 1938 nesl čestný název „pěší pluk Argonský“ a od svého předchůdce převzal vyznamenání Válečným křížem 1914-1918; DROZEN, J., *Nahlédnutí do historie jičínských skautů*, in: *Jičínský deník*, 2007, č. 184, s. 6.

4.6 Oslavy a činnost v 30. letech

O Svatodušních svátcích¹²⁵ se konal „Skautský den“. Z finančních příspěvků se nakoupily nové stany, neboť „*do těch starých do některých jim už tuze moc prší*“.¹²⁶ O veškeré organizační záležitosti se postarala družina RS. Protože tito členové byli věkově nejstarší, mívali podobné akce na starosti. V následujícím odstavci je popsán průběh oslav.

Slavnost se konala na dětském hřišti, kam skauti dopravili stany a různé potřeby k vaření, dříví, slámu a jiné. Pestře pokreslený indiánský stan obklopovaly větší i menší přístřešky. Při západu slunce dal vůdce bratr Moran zapálit táborový oheň a oznámil počátek táboráku náčelníkovi prof. B. Řehákovi, který zahájil slavnost dvaceti minutovou přednáškou o skautingu, o jeho významu pro tělesnou i mravní výchovu, a vyzýval mládež k přidání do tohoto hnutí. Poté skládali nově přijatí skauti slib, že budou sloužit bližnímu i republice v jakékoliv době. Okolo ohně bylo volné kruhové prostranství, kde seděli na zemi skauti a skautky od nejmenších až k dospělým. Za nimi seděli na lavičkách rodiče a přátelé hnutí. Po slibech nováčků byla odrecitována indiánská říkanka a nedlouho poté se začalo se zábavným programem. Na slavnosti se tančilo, zpívalo, přednášely se básně a říkanky. V kronice je vyličen hladký průběh slavnosti a nadšení místních občanů.

Následující den se tradičně pořádal závod o „Vlajku vítěze“. Start byl na Masarykově náměstí. Závodilo se v Lipách ve stavbě stanu, signalizování, vaření, stopování a v již zmíněných disciplínách. Po štafetě se v poledne konal průvod skautů s hudbou. Pestrý a bohatý program přilákal opět mnoho diváků. Na ukázněnost skautů vzpomíná i místní kronikář. „*Mohli by se od nich poučiti dospělí, kteří v přírodě nechávají po sobě spousty mastných papírů, vaječných skořápek aj.*“ Skautského dne se zúčastnilo přes 200 skautů-hostů i se svými činovníky a výtěžek činil 2 600 Kč.¹²⁷

Jako každý rok junáci pracovali na značkovacích a opravných pracích v Prachovských skalách. Opravili na 120 schodů. Pomocí dotací a úspor z různých sběrů zakoupili nové stany. O prázdninách RS tábořili čtyři týdny na Labi u Velimi. Vůdcem byl jako v předcházejícím období MUC Moran, který o Vánocích absolvoval

¹²⁵ Letnice, Seslání Ducha Svatého či Svatodušní svátky, tehdy připadlo na 7. a 8. června 1930.

¹²⁶ SOKA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1930, fond Archiv města Jičín, kn. č. 259, i. č. 788, s. 128.

¹²⁷ SOKA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1930, fond Archiv města Jičín, kn. č. 259, i. č. 788, s. 128.

s 16 člennou skupinou RS desetidenní lyžařský zájezd do Krkonoš. Spalo se jako vždy na Valšových boudách.¹²⁸

V tomto roce se ujímá bratr pplk. Valla¹²⁹ oddílu vlčat, chlapců mladších 11 let. V tehdejší táboře vlčat byli i dnešní herec Řehoř¹³⁰ a současný člen OS¹³¹ bratr Stanislav Hylmar neboli Pirát. Současně byl založen dívčí oddíl, jehož vůdkyní se stala manželka Bohuslava Řeháka, Růžena Řeháková.¹³² Podle vyprávění bratra Jaroslava Drozda začal největší nábor do dívčího oddílu až v roce 1931, kdy došlo k jednomu z největších rozmachů skautingu. O jejich vzniku a začátcích víme ale velmi málo.

Podle jičínské kroniky z roku 1931 měl sbor již 62 členů, z nichž bylo 24 vlčat, 20 skautů a 18 roverů. Vycházek uspořádali skauti a roveři 12, vlčata 15.¹³³

O Velikonočních svátcích tábořili skauti deset dnů na Valšových boudách v Krkonoších pod vedením ing. C. Knotka.¹³⁴ To bylo poprvé, co na toto místo nejeli za účelem lyžování.

4.6.1 Slovanské jamboree

Již od samotného jara probíhaly v jičínském sboru horlivé přípravy na budoucí „Tábory slovanských skautů-Slovanské jamboree“ v Praze, které se konaly od 28. 6. do 2. 7. k příležitosti dvacetiletého výročí československého skautingu.¹³⁵ Oddíl se může pyšnit nejlepším návrhem na župní totem vytvořený bratrem Moranem. Návrh na župní vlajku pocházel od jičínských bratrů J. Fišery a Smolíka. Bratr Moran vedl na tyto slavnosti šedesátičlenný oddíl, který důležitě přispěl k rozšíření povědomí o Riegrově župě. Společně vytvořili nejlepší výstavku, která byla ohodnocena zlatou plakétou Svazu. Slavnosti trvaly sedm dní a shromáždilo se tu na 15 000 skautů.¹³⁶ Zúčastnily se

¹²⁸ *100 let skautingu v Jičíně*, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 9.

¹²⁹ Pplk. Bedřich Valla (21. leden 1892 - 20. květen 1945) byl významný skautský činnovník, v druhé pol. 30. let aktivní organizátor a metodik branné výchovy v Junáku. Byl zapojen do odbojové organizace Obrana národa, zatčen v roce 1944, v terezínském Malé pevnosti se dočkal osvobození, ale na následky útrap zemřel.

¹³⁰ Zdeněk Řehoř (30. srpen 1920 - 8. listopad 1994) byl slavný český herec. Bydlel v Jičíně v domě číslo 14 na Žižkově náměstí u Valdické brány.

¹³¹ OS-oldskauti.

¹³² *100 let skautingu v Jičíně*, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 9.

¹³³ SOKA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1931, fond Archiv města Jičín, kn. č. 260, i. č. 789, s. 1006.

¹³⁴ ŘEHÁK, B., *Soupis táborů jičínského sboru 1912-1936* (příloha) in: *Branný sraz župy Riegrovy Svazu junáků skautů a skautek RČS*, Jičín: [b. n.], 1937.

¹³⁵ SVOBODA, M., c. d., s. 40.

¹³⁶ ŘEHÁK, B., *Dvacet pět let od založení jičínského oddílu*, in: *Branný sraz župy Riegrovy Svazu junáků skautů a skautek RČS*, Jičín: [b. n.], 1937, s. 20.

také skautské delegace z Anglie, Francie, Maďarska a Rumunska. Čeští skauti byli ubytováni ve Stromovce a na Trojském ostrově, kde byly postaveny stanové tábory.¹³⁷ Veliteli obou táborů byli bratr generál Klecanda¹³⁸ a bratr prof. Sláva Řehák.¹³⁹ Atmosféru setkání slovanských skautů přiblíží vyprávění Stanislava Hylmara- Piráta: „*Nejvíce tam bylo Poláků. Dva tisíce jich tábořilo ve Stromovce, jinak všechny možný národnosti. Viděli jsme skauty s turbanama, Skoty v sukních, no bylo to pěkný.*“

Pan Hylmar dále pokračuje: „*My jsme byli ubytováni ve francouzské škole v tělocvičně za Staroměstským náměstím, a vím, že když jsme chodili jíst, že jsme do taktu lžicemi rantlovali na ešusy. Tomu našemu vedoucímu pak měli za zlé, že utratil s námi hodně z oddílových peněz. Tak s námi byl v zoologický zahradě, prostě na těch pamětihodnostech.*“¹⁴⁰

Slavnostním vyvrcholením byl pochod 28. 6. z Vinohrad přes Václavské náměstí, Národní třídu, Karlův most až na Pražský hrad. Shromáždění a pozdravu prezidenta republiky T. G. Masaryka na třetím nádvoří Pražského hradu se zúčastnil i Stanislav Hylmar-Piráta. Zajímavostí je, že dodnes vlastní a dokonce nosí pásek se skautskou přezkou, ve kterém předstoupil před pana prezidenta.

Pan Jaroslav Drožen-Šotek vypráví: „*V tom 31. roce, po návratu z jamboree, začal velký rozmach jičínského sboru. Přicházeli stále noví členové. Většinou se hlásili kamarádi skautů. V té době televize nebyla a tihle kluci tam zažili hodně dobrodružství. Ve skalách si hráli na schovávanou, když zrovna nepracovali, nebo se tam seznamovali se zdravotními disciplínami. To vše je pro život důležité.*“¹⁴¹

Pan Hylmar vzpomíná: „*Tak já celou tu klukovskou partu, kterou jsem tady měl, jsem nakonec přivedl ke skautu, takže nás nebyl celej oddíl. Ono nás nebylo pět, ono nás bylo 12. Z toho já nebyl nejstarší nebo nejsilnější, ale měl jsem nejvíce nápadů, i na ty rošťárny, ale nikdy nic špatného, nikdy jsme nic nezničili.*“¹⁴²

¹³⁷ SVOBODA, M., c. d., s. 41-42.

¹³⁸ Vojtěch Vladimír Klecanda (15. listopad 1888 - 22. duben 1945) byl ruský legionář, patřil k našim nejschopnějším meziválečným důstojníkům. Ve vazbě strávil neoprávněně 15 měsíců (zatčen 9. května 1945). Na jeho odsouzení měli zájem především komunisté. Po propuštění byl dále sledován a záhadně zahynul pádem z okna.

¹³⁹ 100 let skautingu v Jičíně, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 9.

¹⁴⁰ Výpověď Stanislava Hylmara-Piráta, 10. 8. 2012.

¹⁴¹ Výpověď Jaroslava Drožna-Šotka, 14. 2. 2013.

¹⁴² Výpověď Stanislava Hylmara-Piráta, 10. 8. 2012.

Po ukončení Slovanského jamboree v Praze se vydali RS¹⁴³ pod vedením bratra Morana na dvanáctidenní putovní tábor Slovenskem. Pěší túra se konala přes Rožnov pod Radhoštěm, Javorníky do údolí Váhu, Velkou Bytču, Roháče, Kriváň, Štrbské pleso, Rysy, Liptovský Svatý Mikuláš, Demanovské jeskyně, Ďumbier, Lázně Korytnice, Ružomberok, Žilinu, Sirlovské skály.¹⁴⁴ Druhá část RS neměli tak odvážný výlet, ti tábořili na Jizeře u Malé Skály pod vedením bratra Knotka.¹⁴⁵

S dvaceti skauty a vlčaty tábořil tři týdny opět u Ujkovického rybníka bratr pplk. Valla.¹⁴⁶

V listopadu téhož roku se konala schůze k vyznamenání vybraných členů skautského oddílu. Vůdce bratr župan Sláva Řehák obdržel za svou téměř dvacetiletou činnost v československém skautingu nejvyšší skautské vyznamenání „Řád stříbrného vlka“. Župa dostala též nejvyšší vyznamenání, zlatou pamětní desku a děkovný diplom náčelnictva. Ocenění bronzovou pamětní plaketou byli bratři pplk. Valla, MUDr. Moran a bratr Řehák.¹⁴⁷

Tradičně na Vánoce odjel lyžovat bratr C. Knotek s deseti RS na deset dní do Krkonoš k Valšovým boudám.¹⁴⁸

V roce 1932 oslavil jičínský skaut dvacet let svého trvání. Na tuto slavnost se skauti pečlivě připravovali a k oslavě jubilea a župního sjezdu speciálně vydali tombakový odznak „Dvacetiletí Svazu Junáků Skautů (SJS) 1932 Jičín“.¹⁴⁹

O Velikonocích podnikli skauti opět lyžařský zájezd na deset dní do Krkonoš. Pod vedením bratra Knotka se zúčastnilo osm členů.¹⁵⁰

Dne 15. 5. začala již zmíněná jubilejní slavnost na oslavu dvacetiletého trvání místního skautingu. Velký nápis „Majáles-Skaut“ na ochozu Valdické věže oznamoval tuto událost několik dní dopředu. O Svatodušních svátcích byl vybudován tábor

¹⁴³ RS-Rover skauti.

¹⁴⁴ SOkA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1930, fond Archiv města Jičín, kn. č. 259, i. č. 788, s. 128.

¹⁴⁵ *100 let skautingu v Jičíně*, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 9

¹⁴⁶ ŘEHÁK, B., *Soupis táborů jičínského sboru 1912-1936* (příloha) in: *Branný sraz župy Riegrovy Svazu junáků skautů a skautek RČS*, Jičín: [b. n.], 1937.

¹⁴⁷ SOkA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1931, fond Archiv města Jičín, kn. č. 260, i. č. 789, s. 1010.

¹⁴⁸ ŘEHÁK, B., *Soupis táborů jičínského sboru 1912-1936* (příloha) in: *Branný sraz župy Riegrovy Svazu junáků skautů a skautek RČS*, Jičín: [b. n.], 1937.

¹⁴⁹ *100 let skautingu v Jičíně*, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 9.

¹⁵⁰ ŘEHÁK, B., *Soupis táborů jičínského sboru 1912-1936* (příloha) in: *Branný sraz župy Riegrovy Svazu junáků skautů a skautek RČS*, Jičín: [b. n.], 1937.

v Libosadě¹⁵¹ a organizaci závodů v Lípách si vzali na starost bratři Moran a Knotek. Do Jičína se začaly sjíždět oddíly z okolí a na ulicích se hemžila mládež v zelených košilích. Slavnost si nenechalo ujít přes 600 skautů a skautek z celé župy z Podkrkonoší a na 160 z Prahy a Podkarpatské Rusi. První oddíl převzal bratr Karel Šimůnek a oddíl RS bratr MUDr. Moran, vlčata bratr Jaro Fric a skautky sestra Moranová.

Pan Drozen-Šotek vypráví: „*Vůdce Akela Fric, v 30. letech se vrátil z Užhorodu, tam byl zaměstnaný na poště. V Jičíně taky pracoval na poště. Jeho syn se přihlásil ke skautu a on za nimi jednou přijel na návštěvu na tábor. Prohlídl si tábor a hned ho to chytlo a vzal si vlčata. A jak ten je měl vyceповaný. Z nich prakticky potom vyrůstali vůdcové v Junáku.*“¹⁵²

S úctou mezi sebou přivítali bratra náčelníka prof. A. B. Svojsíka, sestru náčelnici A. Milčicovou a bratra místonáčelníka J. Nováka.¹⁵³ Večer 14. 5. se konala slavnostní akademie v divadle Český ráj. Vynikali obzvlášť skauti z Podkarpatské Rusi pěveckým a tanečním vystoupením v národních krojích. Vlčata nacvičila několik vystoupení, skautky tančily a zpívaly. V sobotu dopoledne 15. května se tradičně konaly v Lípách závody o „Vlajku vítěze“. Klasicky bylo náplní závodění ve skautských disciplínách jako je stavba stanu, měření nepřístupných míst, kresba stop, signalizace, stavba ohniště včetně zapálení pomocí jediné zápalky. Mezi další úkoly patřilo zakládání stop, vázání uzlů, první pomoc, poznávání rostlin atd. Závodilo 14 hlídek, zvítězit mohla však jen jediná a tou byla hlídka bratra Fišery z jičínského oddílu. Odpoledně probíhalo vyznamenávání členů za zásluhy. Po závodech vyšel průvod z Masarykova náměstí do Libosadu, kde se konal skautský majáles. Pořádaly se župní závody vlčat, v nichž zvítězil oddíl Prahy 10. Závodilo se v kreslení, recitaci, první pomoci, kotrmelcích a v mnoha jiných disciplínách.¹⁵⁴

Podle místní kroniky se výborně prezentovaly skautky ve své vytvořené přírodní kuchyni, kde opékaly maso na rožni prokládané cibulí a chlebem, známé jako cikánskou pečení. Široká veřejnost byla velmi překvapená skautskou ukázněností, vzájemnou družností a úctou jednoho k druhému. Velká slavnost byla ukončena táborovým ohněm na dětském hřišti, kde se vyprávěly různé příhody, a zpívalo se.¹⁵⁵ Při praskání nočního

¹⁵¹ Libosad je historický park o rozloze 2 ha nacházející se cca 2 km od Jičína.

¹⁵² Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

¹⁵³ *100 let skautingu v Jičíně*, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 9.

¹⁵⁴ SOkA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1932, fond Archiv města Jičín, kn. č. 260, i. č. 789, s. 103-104.

¹⁵⁵ Tamtéž, s. 103-104.

táboráku byla vítězné hlídce předána „Vlajka vítěze“ a úspěšným vlčatům odznaky se skautskou lilíí.¹⁵⁶

Během těchto oslav se veřejnost mohla opět přesvědčit o dobrém vlivu skautingu na mládež. Děvčata a chlapci podle písemných pramenů vynikali ve vytrvalosti, zručnosti i postřehu. Všichni si mohli být jisti, že skauting má příznivý vliv na formování mladého člověka, který je nejen zdravý tělesně, nebojí se fyzické práce, ale má cit i pro krásno. Výsledkem této akce bylo založení Sdružení přátel Junáka.¹⁵⁷

O těchto prázdninách se tábořilo s prvním oddílem v lese u Ujkovic. Tábor 35 členů vedl bratr K. Šimůnek a zástupcem byl bratr V. Vojtíšek.¹⁵⁸

Den před oslavami 28. 10. se konala velká ohňová štafeta, která byla zapálena v 17 hodin na nejvýchodnější části republiky, v Jasíně a ohně postupovaly až do Prahy. V 18 hodin byly zapáleny jičínskými skauty i na Zebíně a Veliši, jako zdejší hořící signály. Zapáleno bylo na 400 ohňů a štafeta dostihla Prahu za tři hodiny.¹⁵⁹

Skauti však svůj čas netrávili jen v přírodě. Podle jičínské kroniky na konci roku pořádal kmen RS pro členy Studentského domu a jejich hosty „čaj o čtvrté hodině“. Akce se konala ve Studentském domě za hudby „Jazz-Jičín“. „*Tyto „čaje“ jsou dnes oblíbené schůzky mladých lidí k tanci.*“¹⁶⁰

4.6.2 Zahraniční cesty

Jičínští skauti pořádali i řadu zahraničních cest, ať už to byly výpravy na skautské jamboree, putovní tábory po souši či na vodě, nebo jen prostá stanování v neznámé krajině.

Zástupci střediska se zúčastnili v roce 1935 jamboree v Polsku ve Spale na řece Pilici. Zde byl zahájen světový skautský sjezd, jehož se zúčastnilo z Československé republiky 450 skautů a skautek a 420 polských skautek z Těšína. Po ukončení jamboree navštěvovali nejvýznamnější města Polska, dopravovali se zvláštním vlakem až k Baltskému moři. Podle jičínského almanachu navštívili Varšavu, Toruň, Poznaň, Gdaňsk, Gdyni, Krakov a poloostrov Hel. Na zmíněné jamboree skauty vedl župní

¹⁵⁶ 100 let skautingu v Jičíně, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 9.

¹⁵⁷ Tamtéž, s. 10.

¹⁵⁸ 100 let skautingu v Jičíně, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 10.

¹⁵⁹ SokA v Jičíně, Kronika města Jičína, 1932, fond Archiv města Jičín, kn. č. 260, i. č. 789, s. 276.

¹⁶⁰ Tamtéž, s. 275.

náčelník Sláva Řehák. Skautů bylo sedm a skautek osmnáct. Byly to sestry Růžena Řeháková, Ema Moranová, Lída Mejzrová, Věra Kloboučková, Věra Mošnová, Anna Valášková, Anna Lustigová, A. Novotná, Josefa Trojanová, Jiřina Fleischerová, bratr Sláva Řehák, Karel Šimůnek a další. Děvčata byla velmi šikovná, jejich oddíl byl oceněn za nejlepší dívčí tábor. Konkrétně cenu získala za neobvyklou výzdobu jutových podstav pestrým národním vzorem.¹⁶¹

Při konání světového jamboree v Polsku v roce 1935 jiní RS odjeli pod vedením bratra Knotka a bratra Morana na pět týdnů na lodích a kajaku k moři. Účastnili se již zmínění bratr Moran a Knotek, Vláďa a Jirka Hrdličkovi, Tomeš a jiní. Z Trenčína pluli po Váhu přes Maďarsko po Dunaji až k Novému Sadu v Jugoslávii. Odtud vyjeli již vlakem přes Bosnu a Dalmácii k Jaderskému moři. Zde si užili čtyřtýdenní táboření u moře a domů se vraceli přes Split a Vídeň. Podle soupisu Bohuslava Řeháka byly celkové náklady na tento putovní tábor 10 000 korun.¹⁶²

Vyprávění Jaroslava Drozna-Šotka: „*Po Váhu jeli až do Černého moře, tam lod' a kajak prodali, aby se dostali na druhou stranu do Jugoslávie, do Jadranu, tam pobyli asi tři čtyři dny a odtamtud vlakem zpátky, ale dá se říct, to byli skoro dospěláci, těm RS bylo okolo 18 let.*“¹⁶³

4.6.3 Činnost v první pol. 30. let

Přes tyto zahraniční dobrodružné, přesto však ojedinělé cesty, zůstaly tábory v českém prostředí a hlavně u Pilnického tábora stále oblíbené. V letech 1932 a 1933 je vedla sestra Řeháková.¹⁶⁴ Podle vyprávění pamětníků byla sestra Růžena Řeháková dost přísná. Opakem byla její zástupkyně Ema Šimůnková-Moranová, která byla u děvčat velmi oblíbená.¹⁶⁵

Podle místní kroniky z roku 1933 měl jičínský sbor Svazu junáků skautů RČS čtyři oddíly skautů, jeden oddíl vlčat a dva oddíly skautek, osm vedoucích a celkem 188 členů. Schůzky se konaly pravidelně jednou týdně, vycházky na půl dne či

¹⁶¹ 100 let skautingu v Jičíně, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 11; SokA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1935, fond Archiv města Jičín, kn. č. 262, i. č. 791, s. 223.

¹⁶² ŘEHÁK, B., *Soupis táborů jičínského sboru 1912-1936* (příloha) in: *Branný sraz župy Riegrový Svazu junáků skautů a skautek RČS*, Jičín: [b. n.], 1937.

¹⁶³ Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

¹⁶⁴ ŘEHÁK, B., *Soupis táborů jičínského sboru 1912-1936* (příloha) in: *Branný sraz župy Riegrový Svazu junáků skautů a skautek RČS*, Jičín: [b. n.], 1937.

¹⁶⁵ Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

celodenní každé tři týdny. Podniků bylo pořádáno pět a zájezdů do jiných měst čtyři. Prázdninových táborů bylo šest s 113 táborníky, dohromady 112 dnů nákladem 17 130 Kč.¹⁶⁶

Jak jsem již výše zmiňovala, skauti měli různá zábavná vyžití. V sobotu 8. 4. Klub přátel skautingu a skautský sbor uspořádal v hotelu Paříž skautský večírek pro mladé, ale i starší přátele skautingu. Program večírku nebyl jen zábavný ale i vážný. Vlčatům byla odevzdána slavnostně vlajka vyšíta paní Luisou Vejvodovou. Šotkům vyšila vlajku paní Kareisová. Šotci zatančili balet, skauti předvedli lesní večerní scénu při táborovém ohni, vlčata hru na zajíčky, skautky zpívaly veselé písničky. Dospělí skauti předvedli parodii na báseň „Polednice“. Na konci večírku dva skautští vůdcové zazpívali táborovou baladu o různých veselých příhodách v táboře loňského roku. Z výpisků místního kronikáře: *„Nepěkně působila oblaka tabákového kouře přítomných „přátel“ skautingu. Aspoň po dobu programu se nemělo kouřit, už ze šetrnosti k četným malým dětem, nehledě ani na cíle skautingu. Malá tanečnice Gregorová budila svými výkony velké nadšení přítomných. Je to dítě a už je školenou tanečnicí. Toto vychovávání dítěte k výkonům a úspěchům lidí dospělých je pro opravdového přítele dětí přece jen olupováním dětství o jeho čisté a hravé mládí. Rytmika ano, ale tanec baletních primadon pro dítě nezdá se správnou cestou. A dokonce už „havajský tanec“ se smyslnými prvky břišního tance působil přímo trapně. Ale obecenstvu se líbil“*.¹⁶⁷

Dne 7. 5. skládali svazoví skauti slib v Javorovém dole v Prachovských skalách. Slavnost zahájil proslovem vůdce skautského sboru, prof. B. Řehák, skautský župan. Slib na vlajku a věrnost Československé republice skládalo devatenáct skautek, deset skautů, pět malých šotků (6-8letých děvčátek) a 20 vlčat (10-11letí chlapci). Teprve po slibu mohou podle stanov nosit skautský odznak.¹⁶⁸

O Svatodušních svátcích se zúčastnil jičínský skautský sbor sjezdu Riegrovy župy v Horním Růžodole u Liberce. Shromáždění se zúčastnilo 456 skautů, skautek, vlčat a šotků. Z Jičína se vydalo 96 členů a byla to pro ně úspěšná akce, protože obhájili Vlajku vítěze. Také vlčata byla úspěšná a získala vlajku.¹⁶⁹

¹⁶⁶ SokA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1933, fond Archiv města Jičín, kn. č. 261, i. č. 790, s. 9.

¹⁶⁷ Tamtéž, s. 94.

¹⁶⁸ Tamtéž, s. 117.

¹⁶⁹ Tamtéž, s. 140.

První oddíl, který nejel na sjezd do Růžodolu, absolvoval čtrnáctidenní putovní tábor po Českém ráji, směrem přes Trosky k Drábským světničkám, podél Jizery k Mnichovu Hradišti a zpět kolem hradu Kost k bývalému tábořišti u Ujkovic a do Jičína. Během prázdnin členové 1. oddílu tábořili různě i s jinými oddíly. Po prázdninách převzal tento oddíl profesor Karel Šimůnek. Osm roverů o prázdninách tábořilo na 14 dnů pod vedením bratra Knotka u Brodců nad Jizerou.¹⁷⁰

Podle zápisu v místní kronice byla 23. 6. pořádána přednáška o táborovém životě jičínských skautů. Akce se konala večer v divadle Český ráj pod záštitou Klubu přátel skautingu a skautského sboru v Jičíně. Na úvod promluvil MUDr. J. Dvořák o významu hnutí po zdravotní stránce a potom přednesl učitel K. Pospíšil vlastní přednášku se 120 světelnými obrazy vytvořenými J. Fricem, vynikajícím pracovníkem jičínského sboru. Večer byl ukončen proslovem župana prof. B. Řeháka. Mezi návštěvníky byli hlavně rodiče místních skautů. Od založení jičínského spolku v roce 1912 bylo podle místní kroniky vypraveno 33 táborů stálých nebo putovních, ve kterých bylo na 500 táborníků, dny strávené v táboře činily 1 $\frac{3}{4}$ roku s celkovým nákladem 81 400 Kč. V červnu 1933 měl sbor 170 členů.¹⁷¹

V červenci 1933 se konal tábor u Podsemínského mlýna za vedení bratra J. Frice. Tábořilo se měsíc a účastnilo se 44 skautů. Podle zápisu z *Kroniky města Jičína* se dne 16. 8. v 7:15 vraceli nejmenší skauti, vlčata. Z jičínského nádraží šlo v dvojstupu 36 chlapců s batohy na zádech a za zpěvu písní, s vlajkou v čele, až k učitelskému ústavu. Zde vyslechli vůdcův proslov na rozloučenou, odříkali jednohlasem vlčácký pozdrav a rozešli se k nedočkavým rodičům.¹⁷²

Z místní kroniky víme informaci, že dne 16. října Klub přátel junáka požádal o část pozemků kat. čís. 302/5, 303, 304 do dlouhodobého pachtu za uznávající nájemné. Městská rada se usnesla k přepočítání důchodu v nájemné s rekapitulováním výnosů těchto pozemků.¹⁷³

¹⁷⁰ Výpověď Jaroslava Drozda-Šotka, 14. 2. 2013.

¹⁷¹ SokA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1933, fond Archiv města Jičín, kn. č. 261, i. č. 790, s. 154.

¹⁷² Tamtéž, s. 219

¹⁷³ Tamtéž, s. 265.

Skautský sbor se zúčastnil jako každý rok oslav 28. 10. průvodem v 19 hodin od Studentského Domu do Líp. S vlajkami a s županem v čele vyšlo 45 skautů, 27 skautek a 12 šotků.¹⁷⁴

Dne 8. 11. podal starosta sboru zprávu o výše zmíněném pronájmu zažádaného pozemku pod Čerovkou s tím, že výnos z jejich nájemného činil 409 Kč, výtěžek za třešně 792 Kč, to je cca šestiletý průměr.¹⁷⁵

Ve dnech 20. - 21. 5. 1934 pořádala Riegrova župa v Trutnově župní sjezd, celkem se sjelo 620 skautů. Z Jičína jich přijelo 106 pod vedením J. Frice. Na tomto sjezdu se tradičně konaly závody hlídek a večer slavnostní akademie. Jičínští tentokrát nezvítězili, ale obhájili třetí místo, v závodě vlčat a skautek získali „Vlajku vítěze“ a čestné plakety.¹⁷⁶

Městské zastupitelstvo se usneslo pronajmout Klubu přátel skautingu a místnímu sdružení svazu zažádaný pozemek kat. čís. 302/5 pod Čerovkou pro vybudování skautské rezervace na 12 let za roční nájemné 350 Kč.¹⁷⁷ O tento pozemek bylo zažádáno v říjnu, jak jsem výše zmiňovala.

V tomto roce předal vedení sboru bratr Řehák Jaro Fricovi, dosavadnímu vůdci vlčat. Od roku 1935 vede sbor bratr prof. V. Rybářík, dlouholetý domažlický vůdce.¹⁷⁸

Skauti se v červenci vypravili na dva tábory. Nejmenší, vlčata a šotci, měla dva oddělené stanové tábory v Podsemínském údolí. Tábořilo zde 42 chlapců a 12 děvčat za vedení Jaro Frice-Akely, jeho ženy a ženy ředitele reálky Čihuly. Za měsíc se platilo 160 Kč, dvě děti byly zdarma a dvě platily jen polovinu. Zámožnější rodiče přispívali „Akelušce“¹⁷⁹ různými dary, které se rozdávaly po jídle.¹⁸⁰

První oddíl o prázdninách tábořil u mlýna Borečova u Ujkovic tři týdny v počtu 14 chlapců za vedení prof. Šimůnka. Druhý oddíl u Jizery nedaleko Semil měsíc za účasti 18 chlapců za vedení studenta Jiřího Filsaka. Poslední třetí oddíl také u řeky Jizery za Mladou Boleslaví tři neděle v počtu 13 hochů za vedení studenta Jana Nekoly.

¹⁷⁴ Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

¹⁷⁵ SOkA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1933, fond Archiv města Jičín, kn. č. 261, i. č. 790, s. 293.

¹⁷⁶ Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

¹⁷⁷ SOkA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1934, fond Archiv města Jičín, kn. č. 261, i. č. 790, s. 147.

¹⁷⁸ ŘEHÁK, B., Dvacet pět let od založení jičínského oddílu., in: *Branný sraz župy Riegrovy Svazu junáků skautů a skautek RČS*, Jičín: [b. n.], 1937, s. 20.

¹⁷⁹ Tábor vlčat.

¹⁸⁰ SOkA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1934, fond Archiv města Jičín, kn. č. 261, i. č. 790, s. 168.

Dívčí oddíl 14 dní pod vedením Růženy Řehákové a Růženy Novotné tábořil u Pílského rybníka za Rožďalovicemi. Vedle skautského dorostu také tábořili v červenci dospělí svazoví skauti.¹⁸¹

Stručné nastínění průběhu pietní akce, která se konala při tradičních oslavách 28. 10. Skauti přicházeli vždy v útvaru před hlavní chod kasáren, kde jsou umístěny pamětní desky padlých legionářů. Průvod se zúčastnil pietních vzpomínek na padlé a poté položil smuteční věnce k deskám padlých.¹⁸²

V roce 1935 se s největší pravděpodobností utvořila skupina katolických skautů. O Svatodušních svátcích tábořili tři dny v lese pod stany.¹⁸³ Na katolické skauty vzpomíná i Stanislav Hylmar. Podle jeho vyprávění jim svazoví skauti pomáhali s organizací, aby se „v tom zaběhli“.¹⁸⁴

Ve stejných dnech kdy tábořili katoličtí skauti, se opět konal u Mladé Boleslavi tradiční sjezd Riegrovy župy, kterého se zúčastnilo 580 skautů, skautek, vlčat a šotků. Zaznamenáváme tedy mírnější pokles účastníků. Z Jičína se dostavilo 94 členů a vedl je sborový vůdce Jaro Fric.¹⁸⁵

Po úspěšném táboření na svátky tábořil v červenci katolický sbor v „Šlikovských“ lesích za Hlásnou Lhotou poblíž rybníka. Oddíl vedli bratři Lukešovi a byl zaregistrován jako „42. oddíl katolických skautů v Jičíně“. Náplní táborové činnosti bylo pozorování přírody, tělocvik, hry, vycházky, koupání, zdravotní péče aj.¹⁸⁶ Klubovnu měli na Novém městě v Jičíně.¹⁸⁷ Dalo by se říci, že jejich činnost se od svazových skautů příliš nelišila. Navíc se účastnili katolických slavností, jako byly slavnosti Božího těla a slavnosti Národní jednoty severočeské v Čerově.¹⁸⁸

Po celý měsíc červenec byl zřízen stanový tábor skautských vlčat a šotků v Podsemínském údolí nedaleko Libošovic. Tábor vedl bratr Akela, vůdce svazových skautů Jaro Fric. O zásobování a kuchyni pro 43 dětí se staraly paní Čihulová, žena ředitele reálky, a paní Fricová, které měly v táboře také své děti. Občas dopomohla

¹⁸¹ Tamtéž, s. 189.

¹⁸² Osobní archiv Jaroslava Drozna-Šotka.

¹⁸³ Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

¹⁸⁴ Výpověď Stanislava Hylmara-Piráta, 10. 8. 2012.

¹⁸⁵ SOkA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1935, fond Archiv města Jičín, kn. č. 262, i. č. 791, s. 150.

¹⁸⁶ Tamtéž, s. 176.

¹⁸⁷ Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

¹⁸⁸ SOkA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1935, fond Archiv města Jičín, kn. č. 262, i. č. 791, s. 150.

i paní Květoňová, žena podplukovníka v Jičíně. Vedoucí konali svou práci samozřejmě bezplatně. Děti za celý pobyt platily po 160 Kč, dvě chudé děti byly přijaty zdarma, dvě platily jen 50 Kč. Po celý měsíc bylo příznivé počasí a celkově se stanování dobře vydařilo. Dětem prospíval pobyt na čerstvém vzduchu nejen tělesně, ale i duševně. Každodenně se cvičilo, děti se bavily a práce bylo také přiměřeně. Výlety a táborové ohně byly zdrojem stálého zaměstnání, zábavy a nového poučení. Při táboráku se děti postaraly o zábavu, na kterou pozvaly i obyvatelstvo z blízkého okolí.¹⁸⁹

Svazoví skauti měli v roce 1935 již 150 členů a podkrovní místnost ve Studentském domě byla pro schůzky nedostatečně velká. Z tohoto důvodu si na již zmíněném pronajatém pozemku pod Čerovkou postavili nákladem místního sdružení klubovnu. Nejvíce se o novou klubovnu zasloužil bratr Jaro Fric, Dr. Moran a bratr Karel Šimůnek. Jednalo se o přízemní stavbu o vyšším středu a dvou nižších křídlech. Nejprve se postavilo pravé křídlo s nákladem asi 7 000 Kč. Skauti vybrali mezi sebou 1 500. V říjnu se na stavbu této chaty vybralo v dobrovolných sbírkách celkem 2 200 Kč.¹⁹⁰

V neděli 20. 10. uspořádal sbor jičínských svazových skautů a skautek na hřišti Sportovního klubu Jičín závody mistrů světa v lukostřelbě na vzdálenost od 30 m do 90 m. Závodů se zúčastnilo jedenáct nejlepších představitelů tohoto sportu. V kategorii dorostu a žáků se účastnili také jičínské skauti. Bratr Filsak nastřílel 137 bodů, bratr Pušman 141 bodů.¹⁹¹

Od tohoto roku byla i Skautská organizace, mimo jiné, upozorněna výzvou Národní rady československé, aby se pořádaly přehlídky zdatnosti mládeže pro zvýšení brannosti.¹⁹²

Sdružení svazových skautů v Jičíně pořádalo v neděli 22. 9. překážkové cyklistické závody. Trať byla 6 200 m dlouhá. Zúčastnilo se 20 skautů a čtyři neskauti. Od startu v Havlíčkově ulici vedla trať Bolzanovou ulicí, pod hřištěm SK Jičín k „Bílému mlýnu“, kde přebrodili potok, nahoru kolem Zebína, kde bylo úkolem nakreslit obraz krajiny, lipovým stromořadím, kde byl určen nejrychlejší kilometr, dále disciplína vysazení předního kola a cíl u Havlíčkova pomníku. Celou soutěž vyhrál K. Pacák z II. oddílu.

¹⁸⁹ Tamtéž, s. 150.

¹⁹⁰ Tamtéž, s. 262.

¹⁹¹ Osobní archiv Jaroslava Drozen-Šotka, 14. 2. 2013.

¹⁹² SOKA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1935, fond Archiv města Jičín, kn. č. 262, i. č. 791, s. 114.

Ve stejnou dobu měli vlčata a šotci zkoušky z bystrosti v pozorování. Dostali písemné popisy „špiclů“, které měli na ulici nalézt jen podle červené stužky, kterou měl „špión“ v kravatě nebo řemíncích u bot, dámy pak na kabelce či klobouku apod. Veřejnost se podle jičínské kroniky velmi bavila.¹⁹³

Z archivních záznamů víme, že se v prosinci konala skautská Mikulášská zábava v hotelu Paříž. Program nacvičili bratři Fric a Moran a sestra Moranová. V sedm hodin večer dorazil velký dav nejen skautské mládeže, ale i rodičů a přátel skautingu. Vlčata předvedla námořnickou hru, šotkové různé reje a zpěvy, dospělí skauti imitovali profesorův výklad ve škole a zahrály jiné scénky. Podle pramenů byla akce velmi zábavná a veřejnost byla velmi pobavena.¹⁹⁴

V únoru uspořádal sbor a 42. oddíl katolických skautů besídku v Lidovém domě na Novém Městě. Zde předvedly různé scénky ze skautského života. Sbor se dále podílel na oslavách 52. narozenin prezidenta Edvarda Beneše na hřišti SK Jičín. Skauti uspořádali závod ve štafetě 4 x 1000 m a ve stavbě stanů. V sobotním průvodu šlo 400 skautů a skautek, závodů se účastnilo 172 skautů Riegrovy župy.¹⁹⁵ Katoličtí skauti pořádali velmi podobné akce a tábory jako skauti bez církevního zaměření. Jejich činností navíc byly pravidelné modlitby, konání mší apod.

Ve dnech 23. a 24. 5. se konal v Hořicích župní sraz, kde se do večerního průvodu seřadilo 400 skautů a skautek. Závodů o den později se zúčastnilo 172 skautů. Jičín dosáhl třetího místa v závodech skautů, v závodech skautek zvítězila hlídka Jičín pod vedením sestry Valáškové. V závodech šotků první místo obsadila hlídka Jičín pod vedením sestry Kořínkové.¹⁹⁶

4.6.4 Tábory na Podkarpatské Rusi

Tábory na nejvýchodnější část naší země byli tehdy velmi oblíbené, především díky nedotknuté přírodě. V roce 1933 podniklo šest jičínských RS 24denní putovní tábor na Podkarpatskou Rus. Účastnili se Šťastný, Hlaváček, Fišar, Charousek, Šimůnek a Malý. Vlákem jeli z Jičína až do Čopu, dále již pěšky přes Mukačevo k Užockému průsmyku, přes Karpaty, Poloninou k Jasině a zpět přes Marmaroš, Siotu a Beregovu podél

¹⁹³ Tamtéž, s. 225.

¹⁹⁴ Tamtéž, s. 312.

¹⁹⁵ DROZEN, J., *Nahlédnutí do historie jičínských skautů*, in: *Jičínský deník*, 2007, č. 196, s. 6.

¹⁹⁶ SOKA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1936, fond Archiv města Jičín, kn. č. 262, i. č. 791, s. 111.

maďarských hranic zpátky do Čopu. V počtu šesti členů bylo prý nejideálnější nocování v neobydlených horách a lesích. Práci měli takticky rozdělenou do dvojic. Jedni nakupovali, druzí stavěli stany a třetí připravovali ohniště.¹⁹⁷

Další tábor vypravený na toto území se konal v roce 1936. Od července do srpna tábořili jičínští skauti v Kvasech na Podkarpatské Rusi v lese o něco výše nad Černou Tisou. Východně pouze dvě zastávky vlakem byla již československá hranice s Rumunskem v Jasině.¹⁹⁸ Zúčastnilo se 39 skautů pod vedením bratra Akely-Frice, z toho bylo 26 dospělých skautů a 13 dorostenců. Kuchyn řídily jeho žena Ludmila a žena ředitele reálky paní Čihulová.¹⁹⁹ Na tento tábor vzpomíná nejraději bratr Stanislav Hylmar-Pirát: „*No nejhezčí to bylo na Podkarpatský Rusi. To bylo vůbec v nejvýchodnější části Podkarpatský Rusi. Až tam končila taky železniční dráha. Jmenovalo se to Kvasy. Dokonce tehdy pro nějakou šlechtu nebo co to bylo takový místo, kde se jako občas zajeli koupat, ale nikdy jsme tam nikoho neviděli. Jo nějaký prameny jsou tam všude a ovšem se tvrdí, že jsou léčivý (úměv).*“²⁰⁰

Stanislav Hylmar pokračuje: „*Tam bylo táboření smíšený, ale byl oddělený tábor holčičí a klukovskej. Stěhovalo se to tím způsobem, že se najmul železniční vůz, nákladní, do toho se to všechno nacpalo a poslalo se to těch 900 km přes celou republiku na konec. Ostatní jeli normálně osobním vlakem. Tam se došlo a improvizovalo se, tam už se stavělo trošičku jinak. Podsady byly okolo stanu, poněvadž jičínskej vynález poprvé prezentovanej na jamboree v Praze byl, že se původně kolíky dávaly do rohu a potáhlo se to jutou místo podsady. Bylo to hned hotový. Kromě toho se na tu jutu se dalo namalovat všelijaký výjevy z Kiplinga, takže to tenkrát vzbudilo hodně pozornost. Postupně létama se to zvětšilo tak, že se udělal rámeček, na to se to natáhlo, to se sundalo, někde se to schovalo na vesnici do stodoly. Za rok vytáhlo a bylo to, nemuselo bejt tolik starostí. pobíjet to. Akorát ty rohový kolíky, na to se to upevnilo a podsada byla hotová.*“²⁰¹

Dívčí tábor byl zároveň i kuchyní, zásobovacím skladištěm a nedaleko na louce byla i nekrytá jídelna. Asi 200 m níže stála řada chlapeckých stanů se stanem první pomoci a stanem lékárny. Mezi tábory se nacházel ještě hangár s nářadím a tam byl

¹⁹⁷ 100 let skautingu v Jičíně, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 11.

¹⁹⁸ Výpověď Jaroslava Drozda-Šotka, 14. 2. 2013.

¹⁹⁹ Osobní archiv Jaroslava Drozda-Šotka, 14. 2. 2013.

²⁰⁰ Výpověď Stanislava Hylmara-Piráta, 10. 8. 2012.

²⁰¹ Tamtéž, 10. 8. 2012.

ubytován zástupce vůdce, ing. J. Šťastný.²⁰² Děvčata tábořila pod vedením sester Janečkové a Odvárkové. Z děvčat se účastnily: Ružena Pecinová, Zdena Šťastná, Josefa Trojanová, Marie Filsaková, Jiřina Fleischerová, Hana a Věra Čihákovy, Dana Fricová, Milena Nožičková, Magda Hrdličková a světluška Erbenová z Ostroměře. Z bratrů zmíněný J. Šťastný a J. Filsak. Dívky obstarávaly stravování za vedení sester Fricové a Čihulové. V nočních hlídkách se děvčata střídala s chlapci.²⁰³

V táboře měl dívčí i chlapecký kmen vlastní program. Společný měly jen ranní rozkaz se vztyčením vlajky a večerní zpívání a vyprávění u táborového ohně. Táborák s bohatým programem byl jednou týdně a byli pozváni i lidé z okolí. Vymýšleli se vtipné básně a zpívalo se za doprovodu kytar, dokonce i jednoho banja. Celkem se podnikly čtyři celodenní výlety na hory Bliznici, Pop Ivan, Poloniny a do Jasiny. Dodnes je k podivu, jak bratr Jaro Fric dokázal vše tak pečlivě připravit. Zajistil přepravní vagóny a vyprosil dostatek potravin, takže celý pobyt vyšel levně.²⁰⁴

Z vyprávění bratra Jaroslava Drozna-Šotka: „*Jaro Fric měl na Podkarpatský Rusi konexe, jelikož tam před odchodem do Čech pracoval, tak věděl na koho se obrátit. Přistavili dobytčáky, vše tam dali, jeden vagón osobní s dětma a tyto dva vagóny připřáhli vždy k vlaku, který jel správným směrem, tak se přesouvali dál a dál. Nikde dlouho nečekali, zkrátka měli zelenou, vše bylo vypočítané. Každý se divil Fricovi, jak se mu to povedlo takhle zorganizovat.*“²⁰⁵

Ze zápisu z jičínské kroniky víme, že jízdné pro mladší účastníky činilo 150 Kč, stravné dospělého osm Kč, dítěte šest Kč denně. V tomto roce podle výpovědí vládlo horké počasí, tudíž pobyt v chladném lese byl příjemný. Naopak problémem bylo obtížné zásobování, protože se pro potraviny muselo až do vzdáleného Rachova a Jasiny. V samotných Kvasech byl nedostatek zboží. Podle kroniky bylo nepříjemnou záležitostí onemocnění osmi účastníků hnisavou angínou a kožní vyrážkou. Vedle koupání v Černé Tise byly uspořádány zajímavé výlety do okolí.²⁰⁶

Ani v zimě nebylo o zábavu nouze. V prosinci se konal tradiční „Mikulášský večer“ v sále hotelu Paříž. V programu se objevily různé scény z letošního tábora na

²⁰² DROZEN, J., *Z dívčího skautingu*, in: *Český ráj*, 2. roč., č. 4-5, s. 3.

²⁰³ *100 let skautingu v Jičíně*, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 12.

²⁰⁴ Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

²⁰⁵ Tamtéž, 14. 2. 2013.

²⁰⁶ SOKA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1936, fond Archiv města Jičín, kn. č. 262, i. č. 791, s. 165.

Podkarpatské Rusi. Po rozdání dárků mladší dorost odešel domů a starší se začali věnovat bujařejší zábavě.²⁰⁷

Z kroniky se dovídáme, že v březnu přistoupili katoličtí skauti 42. oddílu ke svaté zpovědi a přijímání. O Velikonocích podnikali pěší i cyklistické výlety, v březnu byly zahájeny družinové závody, které trvaly do konce června. Jednotlivé družiny získávaly body za různé úkoly, jako například pravidelná účast na svatém přijímání, na schůzích, vycházkách apod. Vítězná družina s nejvíce nastřádanými body získala putovní pohár.²⁰⁸

Podle archivních záznamů se dne 12. 4. konala valná hromada místního sdružení Svazu junáků skautů ve Studentském domě v sedm hodin večer.²⁰⁹ Podle vyprávění pamětníků se ve 30. letech schůze konaly mnohem častěji, než v jiných etapách místního hnutí. Také skautská činnost byla o mnoho bohatší a pořádalo se více akcí, táborů apod.

4.6.5 Jubilejní oslavy 1937

Ve dnech 15. a 16. 5. proběhly velké oslavy 25letého trvání jičínského skautingu Riegrovy župy, pořádané na počest založení místního oddílu v roce 1912. O této události věděli obyvatelé Jičína již dlouhou dobu dopředu díky plakátům a pozvánkám. K této příležitosti jubilejního výročí byl opět vydán tombakový odznak. Junáci měli podporu místního obyvatelstva i vedení města. Akci zaštitili Okresní úřad Jičín, Městský úřad Jičín, 22. Argonský pěší pluk, Svaz Junáků-skautů republiky Československé. Osobní účastí poctil město náčelník bratr prof. A. B. Svojsík a zpravodaj bratr Dr. Šimánek. V čestném předsednictvu bylo přijato na 50 osob.²¹⁰

V sobotu odpoledne se do Jičína sjelo 840 skautů a skautek z celého Podkrkonoší, aby prezentovali význam skautského hnutí pro výchovu mládeže. Přijeli skauti z Liberce, Mladé Boleslavi, Mnichova Hradiště, Bělé pod Bezdězem, Železného Brodu, Turnova, Staré Paky, Kopidlno, Mladějova, Lomnice nad Popelkou, Nymburku, Jablonce nad Nisou, Horního Tanvaldu a Prahy. Z archivních materiálů se dovídáme, že odpolední silný déšť rozmácel skautům dříví pro táborový oheň v lomu na Čeřovce, kde

²⁰⁷ Tamtéž, s. 277.

²⁰⁸ SOkA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1937, fond Archiv města Jičín, kn. č. 263, i. č. 792, s. 74.

²⁰⁹ Tamtéž, s. 96.

²¹⁰ Tamtéž, s. 127-128.

se sešlo kromě skautů velké množství civilních diváků. Skauti ale neztratili hlavu a programu se nevzdali. Přítomné přivítali náčelník Fric a župan Šimánek. Náplní programu byly básně, zpěv národních písní za doprovodu kytary, žertovná čísla jako cvičení divokých koní, býčí zápasy atd.²¹¹

V neděli se konaly od rána závody skautů a skautek. V Lípách závodili ve stavbě stanů, čtení speciálních map, stop, v signalizování, uzlování, první pomoci a v mnoha jiných disciplínách. Závodů se účastnilo 42 hlídek o počtu 164 závodníků a 64 rozhodčích. Divákům nemohla ani tentokrát ujít skautská ukázněnost, pohotovost a nadšení, s jakou skauti a skautky své úkoly prováděli. Po ukončení soutěží bylo podle kronikáře zajímavé, jak bylo na místě čisto, ačkoliv tam vařilo 42 hlídek a nacházelo se tam přes 800 skautů. V závodech první místo získal Turnov, druhé a třetí Jičín rozdílem jednoho bodu. V závodech skautek první a druhé místo Turnov, třetí Jičín.

Ve dvě hodiny odpoledne se konal průvod k deskám padlých u kasáren. Po položení věnců promluvil župan Řehák a za pluk poděkoval major Kabíček. Od kasáren průvod pokračoval na skautskou rezervaci pod Čerovkou, kde byla slavnostně otevřena nová skautská klubovna. Proslovy měli zástupci přítomných delegací. Předseda místního Sdružení přátel skautingu bratr MUDr. Opatrný předal potom sborovému vůdci bratru Rybaříkovi klíče od klubovny. Klubovna byla pěkně vyzdobena výstavkou skautských prací s fotografiemi táborového života.²¹²

Odpoledne se konaly závody vlčat a šotků, jichž se zúčastnilo 21 hlídek. První tři místa obhájil Jičín, u šotků zvítězilo Kopidlno. Současně probíhal branný závod tělesné zdatnosti ve třech kategoriích. Po střelbě vzduchovkou na 20 m následovalo házení granátů, přelézání dvou metrové hradby, skok do dvou metrové hloubky, přeskočení 1,2 m vysokého zábradlí, přechod kmene dlouhého 5 m s 15 kg pytlíkem písku, daleký skok alespoň na 350 cm, plížení pod tyčkami položenými 40 cm nad zemí, nasazení plynové masky a přenesení jiného skauta na vzdálenost 20 m v masce. Tak se konal první skutečný branný závod v celém Podkrkonoší.²¹³ Z 64 závodníků disciplíny úspěšně zvládlo 51 skautů. Závody byly zdárně ukončeny a organizátoři i zúčastnění byli spokojeni s výsledky.²¹⁴

²¹¹ Tamtéž, s. 128.

²¹² Tamtéž, s. 128-129.

²¹³ K těmto jubilejním oslavám byla vydána brožura *Branný sraz skautské župy Riegrovy* od B. Řeháka, známá při zhodnocení literatury a pramenů.

²¹⁴ SOkA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1937, fond Archiv města Jičín, kn. č. 263, i. č. 792, s. 129.

Prakticky od třicátých let, od nástupu fašismu v Německu nastává užší sepětí Junáka s armádou. V roce 1937 byl schválen zákon o branné výchově občanů a junácké tábory tedy v následujících dvou letech uzpůsobily svou výchovu k zvýšení efektivity v národní brannosti.²¹⁵

Dne 23. 5. proběhla pro 42. oddíl katolických skautů slavnostní mše spojená s předáním vlajky oddílu a její vysvěcení. Z kostela byla vlajka odnesena na faru, kde jí pečlivě uschovali. Slavnost byla ukončena zpěvem státní hymny a hymny katolických skautů.²¹⁶

Z archivních materiálů II. oddíl jičínských skautů tábořil od 8. do 31. 7. nedaleko Pardubic u Hrobic na Labi. Tábořiště se nacházelo v dubovém lesíku 200 m od Labe. Byla zde písčná pláž, konaly se výlety na člunech, bezpečně se zde dalo koupat. Veškeré zaopatření a cesta vyšla na 180 Kč. Vůdcem byl Jiří Filsak.

V neděli 11. 7. odjelo 40 malých šotků a vlčat na čtyři neděle do letního tábora v Podsemíně. Tábor vedl Akela-Jaro Fric a kuchyni jeho paní.²¹⁷ Dívčí oddíl tábořil na Borečově u Ujkovic pod vedením oblíbené sestry Emy Moranové.²¹⁸ Dívky tábořily většinou po chlapcích, aby měly vše již připravené.²¹⁹

Je velmi zajímavé, že v roce 1937 bylo v celé ČSR registrováno na 61 501 členů, což bylo téměř o polovinu více, než v roce 1933. Přes veškerý růst hnutí a zásluhy na výchovu mládeže nebyl Svaz vládou a ani jinými státními institucemi prakticky vůbec dotován.²²⁰ Vždy si prostředky pro svou činnost musel opatřovat sám. Jaroslav Drozda-Šotek vypráví: *„Jak já vím, tak velké finance dříve ani nebylo potřeba. Nyní se platí roční příspěvky, ale my, ještě v 45. roce jsme platili každý měsíc pětikorunu, člověk měl míň na zmrzlinu. Tak každý skaut zaplatil příspěvek, dříve to tolik nestálo. Na tábory si skauti něco platili, něco získali jako dary, celkem školy je podpořily, no a jinak, všechno vlastní silou. Třeba když jezdili na ten Pilák, tak vlakem dojezdili do Rožďalovic, tam na ně čekal nějaký chlap s žebříňákem, nebo nějakým vozem s koněm či krávou a dovezl je na ten Pilák. Slámu a tak brali z místních zdrojů, nechali jim tam ty stohy, co byly na poli, tím se cpaly slamníky. Lidi na sebe nebyli dřív tak zlí. Takže takovým způsobem se*

²¹⁵ SVOBODA, M., c. d., s. 52.

²¹⁶ SOKA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1937, fond Archiv města Jičína, kn. č. 263, i. č. 792, s. 130.

²¹⁷ Tamtéž, s. 202.

²¹⁸ Ema Moranová se jmenovala za svobodna Šimůnková, byla sestrou bratra Šimůnka.

²¹⁹ Výpověď Jaroslava Drozda-Šotka, 14. 2. 2013.

²²⁰ SVOBODA, M., c. d., s. 48.

*to dělalo. To i po válce, do 50. let se to takhle připravovalo. Na tábor jim jeden pekař poslal snad metr šedesát dlouhou vánočku. Dá se říct, že na tábor je vezlo auto zadarmo. A vydělávalo se tak, že se z tábora šlo jeden den do vesnice a dělalo se na žních, takže sedláci jim dávali mléko a tak různě.*²²¹

Podle výpovědi Stanislava Hylmara se platilo ve 30. letech do skautské pokladny každý měsíc příspěvek ve výši dvou korun.²²²

V roce 1938 vznikl při 42. oddílu katolických skautů dívčí oddíl vedený studentkou Miladou Rejfovou. Pomocnice byly Slávka Sochorová a Božena Urbanová. Scházely se v klubovně na Žižkově náměstí čp. 7.²²³

V březnu téhož roku uspořádal sbor v sále hotelu Paříž přednášku sestry Vlasty Litochlebové z Hradce Králové o cestě do Ameriky. Vyličila cestu na jubilejní oslavy amerického skautingu. Pro mládež to bylo zcela něco nového a se zájmem poslouchali. Župní místonáčelník Lanc z Mnichova Hradiště přednášel o světovém jamboree v Holandsku.²²⁴ Na toto jamboree do Vogelenzang-Blocmendaal v Holandsku putovalo i několik místních skautů. Bohužel jmenovitě je znám pouze Karel Pick.²²⁵

Ve dnech 4. - 5. 6. se konal župní sraz v nedalekém Kopidlně za účasti místonáčelníka bratra Řeháka a župních zpravodajů. V těchto závodech vyhrála jičínská vlčata druhé místo, šotkové třetí místo.²²⁶

V červenci podle zdejší kroniky navštívili francouzští skauti z Paříže jičínský oddíl. Jako průvodce jim posloužil Sláva Řehák, místonáčelník Svazu skautů ČSR.²²⁷

V létě tábořil oddíl skautek pod vedením sester Moranové a Odvárkové u Pílského rybníka nedaleko Rožďalovic. V letech 1937 a 1938 tábořily na Borečově u Ujkovic.²²⁸ Chlapci tábořili pod vedením Jiřího Filsaka také na Borečově, kde měli ve mlýně stálou základnu. Zde jim pan mlynář nechával uložené stany a skladoval podsady a další táborové náčiní.²²⁹

²²¹ Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

²²² Výpověď Stanislava Hylmara-Piráta, 10. 8. 2012.

²²³ SOkA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1937, fond Archiv města Jičín, kn. č. 263, i. č. 792, s. 281.

²²⁴ SOkA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1938, fond Archiv města Jičín, kn. č. 263, i. č. 792, s. 94.

²²⁵ Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

²²⁶ SOkA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1938, fond Archiv města Jičín, kn. č. 263, i. č. 792, s. 158.

²²⁷ Tamtéž, s. 183.

²²⁸ Tamtéž, s. 184.

²²⁹ *100 let skautingu v Jičíně*, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 12.

Rok 1938 byl pro československý skauting kritickým obdobím. V září byla jak známo podepsána Mnichovská dohoda. Stále více se prohlubovaly útoky na naši republiku z fašistického Německa, zejména pak v pohraničních oblastech. Podle zprávy v kronice se na začátku října dostalo od městské rady poděkování skautům, kteří účinně pomáhali při vojenských pracích v době mobilizace vojska.²³⁰

V listopadu byla odhlasována městem subvence místním spolkům, tak skautský odbor získal příspěvek 200 Kč.²³¹

I. oddíl skautů byl rozhodnutím náčelnictva SJS RČS za aktivní práci v hnutí poctěn vydáním stříbrného „Jubilejního odznaku 1918-1938“.²³²

Za tzv. druhé republiky vrcholily snahy o sjednocení stávajících skautských organizací. Na počátku roku 1939 se sloučily složky jako Švehlovi junáci, Svaz junáků-skautů ČSR, Ústředí katolických skautů, Junáci volnosti, do nové jednotné skautské organizace Junák. Tato nově ustavená organizace vstupuje také do „Národního souručenství“. Později byli začleněni i Skauti DTJ.²³³ Také jičínští skauti splynuli v jediný svaz. Tak vznikaly „Lesní školy“ pro výchovu junáckých vůdců. První kurz byl zahájen 5. 3. v budově reálky, byl určen hlavně pro laiky a mohli se hlásit chlapci a dívky od 18 let. Pro skauty, kteří chtěli skládat zkoušky, byl kurz povinný. Další pokračování kurzu bylo 12. 3., ale 19. 3. se už z důvodů okupace nekonalo.²³⁴

Měsíc po okupaci byl vydán zákaz nošení skautských krojů a bylo skautům zakázáno vystupovat v uzavřených formacích a tvořit průvody. Zákazy vycházely z nařízení oberlandrátů. Junák od této chvíle spadl pod národní tělovýchovnou jednotu Sokol jako samostatný celek. Mohl si nechat majetek, pokud pozměnil stanovy.²³⁵

Jičínští skauti měli v této době základnu v Podsemíně na Žehrovce. V září zastupitelstvo ponechalo pronajatý pozemek 302/5 místnímu sdružení Junáků-skautů na dvanáct let za 350 Kč ročně. Z důvodů veřejné prospěšnosti při výchově mládeže se rada usnesla, že sníží nájemné.²³⁶

²³⁰ SOKA v Jičíně, *Kronika města Jičína*, 1938, fond Archiv města Jičín, kn. č. 263, i. č. 792, s. 247.

²³¹ Tamtéž, s. 298.

²³² *100 let skautingu v Jičíně*, Jičín, 2012: Středisko BRÁNA Jičín, s. 13.

²³³ SVOBODA, M., c. d., s. 57.

²³⁴ Výpověď Jaroslava Drozda-Šotka, 14. 2. 2013.

²³⁵ Tamtéž, 14. 2. 2013.

²³⁶ Osobní archiv Jaroslava Drozda-Šotka, 14. 2. 2013.

Mezi nejznámější předválečné členy patřily: „sestra Růžena Řeháková, Ema Moranová, Věra Kloboučková, Věra Mošnová, Anna Valášková, Anna Lustigová, Anna Novotná, Josefa Trojanová, Jiřina Fleischerová, Čihulová, Fricová, Pecková, Lída Janečková, Květoňová, Jola Barnová, Marie Filsaková, Lída Jahodová, Odvárková, Mejzrová, Růžena Pecinová, Zdeňka Šťastná, Milena Nožičková, Magda Hrdličková, bratři Sláva Řehák, Josef Moran, Václav Knotek, Jan a Jiří Filsakovi, Jiří a Vláďislav Hrdličkové, Tomeš, Špot, J. Malý, J. Hlaváček, J. Šťastný, J. Kočár, Josef Fischer, Karel Šimůnek, Vágner, Horák, Kalkus, Jiří Lelek, Zdeněk Odvárka, Jiří a Karel Pickovi, Václav Hošek, Slanislav Hylmar, Josef Bučina, Roman Valenta, Ladislav Vondráček, Jan Nekola, Jaro Fric, Václav Rybařík, Zdeněk Řehoř, František Matějka, Jan Pašek, Karel Jand'ourek, Rudolf a Josef Hönigsfeldovi, Randák, Jiří a Zdeněk Sušičti, Václav Sedlák a mnozí další.“²³⁷

4.7 První zákaz činnosti a odboj

V létě roku 1940 vniklo gestapo do 16 junáckých táborů a účastníky rozehnalo. Tak junáci pocítili na vlastní kůži nacistický teror. V táborech, které do té doby přinášely jen radost a zábavu, byla prolita krev.

Zásadním zvratem bylo rozhodnutí K. H. Franka z 28. 10. 1940 o zrušení junácké činnosti. V listopadu 1940 gestapo obsadilo ústředí Junáka a jeho aktivita byla definitivně po válečná léta zakázána. Mnozí skauti utekli do zahraničí, ve Velké Británii obnovili v roce 1941 československou skautskou organizaci a nově vznikali i řady roverských oddílů v armádě.²³⁸ Skauti, kteří zde zůstali, mívali možnost přeorientovat se na jinou např. kulturní činnost. Zapojovali se do ochotnických a maňáskových divadel, kde působili po celé trvání války. Mezi ně patřili „Moran, Moranová, Fric, Matějka, Valenta, Vondráček atd.“²³⁹ Za nacistické okupace zemřelo na popravištích, ve věznicích a koncentračních táborech Německé říše na 650 skautů a skautek, mezi nimi i místonáčelník Junáka Antonín Mádl. Z jičínských oddílů se na konci války nevrátili „sestry Hana Hermanová, Anna Lustigová, bratři Rudolf a Josef Hönigsfeldovi, Jiří a Karel Pickovi, Josef Lustig a Josef Fischer.“ In memoriam byli vyznamenáni zlatým stupněm Junáckého kříže „Za vlast 1939 – 1945“. Důsledkem rasové nenávisti se po

²³⁷ Tamtéž, 14. 2. 2013.

²³⁸ DROZEN, J.: *Junák v mimořádných poměrech 1939-45*, in: *Český ráj*, roč. 1., 1990, č. 13, s. 3.

²³⁹ Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

válce k junácké činnosti nevrátilo mnoho sester a bratří, kteří byli v roce 1943 zatčeni a transportováni většinou přes Terezín do Osvětimi.²⁴⁰

Po dobu protektorátu pracovala proti nenáviděným okupantům také řada skautských bratří a sester, a to nejen v zahraničním, ale i domácím odboji. Vyznamenáni stříbrným stupně Junáckého kříže „Za vlast 1939 – 1945“ byli bratři MUDr. Josef Moran, první a čtvrtý oddíl junáků, prof. Václav Rybařík, Jaro Fric, Dr. E. Bureš, bronzovým stupněm Junáckého kříže „Za vlast 1939 – 1945“ sestra Jiřina Filsaková, pátý oddíl RS, bratři Ladislav Vondráček, Jiří Veselý, Jiří Škaloud, Vladimír Kraják. V publikaci *Národní odboj na Jičínsku* je zmínka o pomoci a léčení uprchlých zajatců z pochodu smrti bratrem MUDr. Moranem, který byl za tuto činnost v r. 1941 zatčen a vězněn ve Valdicích. Před návratem na nucenou práci do říše se v Prachovských skalách v jeskyni ukrýval Stanislav Hylmar–Pirát, společně s uprchlíky z pochodu smrti.

Bratr Stanislav Hylmar se skupinou Vladislava Krajáka účastnil se zbraní v ruce květnové revoluce a zásobování municí z lesního skladu v prostoru obce Tuchom. O přísun potravin, obuvi, ošacení se starala skupina junáků z Jičina jako bratři Jaroslav Klacek, Ladislav Vondráček, Zdeněk Mazáček, Joža Stránský, Přemysl Suchánek, Ladislav a Stanislav Pávovi, Otta Skřivánek, Ivo Augustin, Ladislav Kouša, Vladislav Hajný, Jiří a Zdeněk Košťálové.

Za války přišlo o život několik stovek skautů z celé republiky. Tohle neštěstí se nevyhnulo ani jičínskému středisku. V koncentračních táborech byli umučeni Emil Ponikelský, František Macků, Jiří Herman, Miroslav Kubín. Jako parašutista a letec v Anglii bojoval a padl Miroslav Špot. Bratr Miroslav Crviš byl popraven za heydrichiády.

V organizaci „Obrana národa - Barium“ pracoval z jičínských skautů bratr Václav Hošek-Bohr, a to ve skupině plk. Františka Vondráčka v organizaci „Velký Josef“, jehož velitelem byl Josef Šandera a spadali pod vedení gen. Bláhy. Za tuto ilegální činnost byl Václav Hošek gestapem zatčen a vězněn v Terezíně až do konce války.²⁴¹

²⁴⁰ DROZEN, J.: *Junák v mimořádných poměrech 1939-45*, in: *Český ráj*, roč. 1., 1990, č. 13, s. 3.

²⁴¹ *100 let skautingu v Jičíně*, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 14.

4.8 Poválečný vývoj a návrat k činnosti

Se znovu nabytou svobodou v květnu 1945 zahájilo skautské hnutí opět svoji činnost. Již v tomto létě byly pořádány první poválečné tábory. Středisko získalo zpět skautskou rezervaci na okraji Čerovky, po německých vojácích dostalo dřevěnou klubovnu u Milohlídky zvanou „Orlí hnízdo“ a v rezervaci si postavili další dřevěný barák s klubovnamy.

Na jaře 1946 navštívila sestra Jiřina Filsaková společně se sedmi vůdkyněmi z ČSR Anglii, kde se zúčastnila školení pro rádkyně.²⁴²

V poválečné době nastal velký rozmach skautského hnutí, střediska byla rozšiřována, probíhalo školení nových vůdců. Tradičně se opět tábořilo u Pílského rybníka, u rybníka Borůvka nedaleko Ledců, v Jizerských horách ale i na jiných nových místech. Pořádaly se slavnostní shromáždění, soutěže, rádcovské kursy, závody na cestovních kolech, ale také besídky spojené s bohatým kulturním programem. Ještě málokdo z členů tušil, co přinesou únorové události v roce 1948. Po tomto roce pomalu skautská činnost ustává, mnoho vůdců se odstěhovalo, schází se jen skupina věrných převážně z prvního a druhého oddílu.²⁴³

4.9 Druhý zákaz činnosti

Formálně byl Junák rozpuštěn 1. 1. 1951. Bratr Jaroslav Drozen vzpomíná: „*Děcka byly tak vyceповaný, to v jednu dobu fungoval skaut i pionýr. Pionýr byl ve třídách, neměl žádnou klubovnu, aby působil mimo školu. To byla čistě školní organizace. To v padesátých letech často skončilo. To i některé děti prohlásily, že než jít do pionýra, to raději nebudou dělat nic. Tam se nic nenaučí.*“²⁴⁴ Jičínskému středisku byl zkonfiskován majetek, který přebíral Pionýr a ČSM-Československý svaz mládeže. Jednalo se o 400 stanů, podsady pod stany, plátna, sportovní a tábornický materiál, zděnou klubovnu v rezervaci, dvě dřevěné klubovny, i chatu v Krkonoších, kterou následně nechali zpustnout.²⁴⁵

²⁴² 100 let skautingu v Jičíně, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 15.

²⁴³ Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

²⁴⁴ Tamtéž, 14. 2. 2013.

²⁴⁵ 100 let skautingu v Jičíně, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 17-18.

4.10 Pražské jaro a obnovení střediska

Další obnovení skautingu přichází v souvislosti s Pražským jarem a s manifestační akcí při kremaci bývalého velitele a spoluzakladatele Junáka profesora Bohuslava Řeháka. Shromáždilo se množství schopných činovníků a k 29. 3. roku 1968 tak oživuje Junák svou činnost. Začalo se s velkým nadšením a vůbec se nečekalo na nějaké schválení režimem. Po celé zemi byla tehdy podporována naděje na svobodnější život v Československu. V Jičíně se do obnovy zapojili Fric, Škaloud, Malý, Vondráček, Hošek, Rybařík, Dr. Bureš, Pasek, Jirouš, Hylmar, Bučina, Filsaková, Drozen a mnoho dalších. Vedoucím střediska byl zvolen Stanislav Hylmar-Piráta. Z jeho vyprávění: *„Jo, když jsem to tady začal dávat znova dohromady v tom osmašedesátém, to jsem to vzburcoval z celého regionu. Tady v Jičíně se sešla schůze, co všechno se má udělat a jak se má začít, poněvadž ten skauting byl u nás v každém. Byla tu zažitá taková ta organizace a ten skautský duch a ono to překvapivě vylezlo na svět.“*²⁴⁶

Postupně si schopní činovníci rozebrali oddíly a dali se do práce. Středisko se postupně rozrůstalo, konaly se schůze i vůdcovské zkoušky. Ještě před příchodem sovětských vojsk se konaly tábory v „Prokopském údolí“ u hradu Kost. Po příjezdu okupačních vojsk skautská aktivita střediska neustala. Novým vůdcem se stal Josef Bučina, konaly se pravidelné schůzky a v říjnu, v předvečer 50. výročí vzniku ČSR, byl v rezervaci na Čeřovce za táborového ohně slavnostně vyřčen junácký slib nováčků, který se skládal bratru Palasovi²⁴⁷ na československou státní vlajku a Palackého *Dějiny národa českého*. Ačkoliv vznikaly různé mládežnické organizace, Junák pracoval stále samostatně. Pořádaly se různé tábory, závody, polodenní i celodenní výlety spojené s pozorováním přírody.²⁴⁸

I přes nedostatek tábornického materiálu uskutečnilo středisko několik táborů, z nich každý trval okolo třech týdnů. Zajímavostí je, že častým hostem tábora u Janova býval tehdejší prezident generál Ludvík Svoboda. Životnost znovuoobnověného Junáka však nebyla dlouhá, k ukončení došlo roku 1970. Vůdce junáckých středisek rázně odmítli přestoupit do Pionýra, proto se politické orgány rozhodli skautskou činnost opět zakázat. Mnoho příznivců zakázaného hnutí začalo být perzekuováno, např. připraveno o zaměstnání. Z jičínského střediska se pronásledování dotklo bratra Vondráčka, Drozna

²⁴⁶ Výpověď Stanislava Hylmara-Piráta, 10. 8. 2012.

²⁴⁷ Druhý zástupce oblastního velitele *Junáků-skautů*.

²⁴⁸ *100 let skautingu v Jičíně*, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 25.

a Bauchnera. Všechny majetek a finance se musely předat Okresnímu výboru socialistického svazu mládeže. I přes toto těžké období pracovaly nadále některé oddíly tajně pod jinými organizacemi a dařilo se jim zachovat skautský program. Tak české a slovenské oddíly fungovaly podobně jako za války i v exilu.²⁴⁹

4.11 Sametová revoluce a působení jičínského střediska do roku 2012

Po Sametové revoluci v listopadu 1989, kdy padl komunistický totalitní režim, je potřetí obnovena činnost Junáka a v prosinci téhož roku jsou schváleny stanovy organizace Český Junák - svaz skautů a skautek. Oddíly v mnoha městech vzkřísily svou junáckou aktivitu a ani jičínské středisko nebylo výjimkou. Za obnovou stáli především Jaroslav Drožen, Stanislav Hylmar a František Palas, kteří též v prosinci svolali schůzku do Městské knihovny, kde bylo rozhodnuto o pravidelných pondělních schůzkách a o budoucím rozvíjení střediska. O skautskou činnost byl velký zájem a organizace se rychle rozrůstala. Na tyto počátky vzpomíná bratr Jaroslav Drožen: *„V 90. letech, když jsme to tu začínali, tak se na každé škole přihlásili třeba tři dobrovolníci, co chtěli být vedoucími. To bývali často bývalí pionýrstí vůdcové, ale nakonec nepřišel nikdo, když jsme jim řekli, že je to perná práce a zadarmo. To nikdo nepotřeboval. Všichni to byli vždy dobrovolníci a dělali to s nadšením. Ivan Matějka, bývalého starosty táta, to byl taky poštovní zaměstnanec. Mára Bučinová, ta dělala v ČSAD v kanceláři, Iva Špínová, ta dělala v Agrostroji. Šimůnková byla učitelka, Moran to byl doktor. Karel Šimůnků, z něj se stal později také profesor, stejně jako z Bohuslava Řeháka. Řeháková neměla nic. Šli do toho prakticky celé rodiny. Jiřina Filsaková také profesorka, Filsák byl doktorem. Všichni z dobrý vůle.“*²⁵⁰

Zůstali jen ti, kdo zůstali věrní skautským myšlenkám a slibu. Jičínští junáci se dali s chutí ihned do práce a do čela střediska si zvolili ing. Jožu Stránského. Aktivně se zapojili mimo jiné J. Hamplová, Z. Brendlová, I. Bejšovcová, A. Kovářová, J. Veselá, Dr. Turčín, M. Císař, J. Filsaková, F. Kalvach. Tak mohl opět vzniknout oddíl junáků, světlušek, smečka vlčat, smíšený oddíl křesťanů a OSJ.²⁵¹

²⁴⁹ 100 let skautingu v Jičíně, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 25-26.

²⁵⁰ Výpověď Jaroslava Drožna-Šotka, 14. 2. 2013.

²⁵¹ Old skauti junáci; 100 let skautingu v Jičíně, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 28.

Již v dubnu 1990 středisko registrovalo na 89 členů, 64 dětí a 25 činovníků. Opět se konaly výlety, letní tábory, schůzky oddílů, různé střediskové závody, udělovaly se vyznamenání za přínosnou činnost pro hnutí²⁵², připravovaly se nováčkovské zkoušky, konala se lesní škola pro vedoucí oddílů, čistily se táborové studánky apod.²⁵³

Díky rehabilitaci Junáka se do hnutí začalo přidávat více nových členů. Oddíly se zdokonalovaly v práci, konaly se odborky, stále se nabírali noví členové, kteří se následně připravovali na složení nováčkovského slibu. V roce 1992 proběhla výstava k 80letému trvání jičínského skautingu v okresním muzeu. V roce 1993 bylo registrováno 119 dětí a 28 činovníků. Nejčastějším tábořištěm se staly Netolice u Sobotky, kde se během roku vždy vystřídalo celé středisko. Toto místo pro táboření je dodnes velmi oblíbené. Dále se tábořilo například v Markvarticích, Malechovicích, na „Lišcích Kotcích“ u Rovenska. Konal se i putovní tábor Orlickými horami, v roce 1995 po Českém Švýcarsku a jinde. V létě roku 1994 jičínská skauti hostili na Čerovce pět mladých skautek z Francie.²⁵⁴

V březnu 1996 se konal 30. ročník „Pochod Českým rájem-Pochod za Rumcajsem“, tradičně pořádaným KČT.²⁵⁵ Tento pochod zahajuje jarní turistickou sezónu na Jičínsku. Místní skauti od té doby každoročně pomáhají s organizací různých disciplín a soutěží.²⁵⁶

Kulturní život pěstovali od počátku svého působení, tak ani v 90. letech nebylo nouze o nějaký večírek, besídku, zábavný program, či přednášku. Příkladem jsou „Mikulášské besídky“, protidrogový seminář, či country bál z roku 1997, který uspořádali skauti pro rodiče a děti v Nemyčevsi.²⁵⁷

Tak jako za dob potlačování skautingu, i v současnosti se nacházejí mezi členy stateční a nesobečtí jedinci, kterým není život bližního lhostejný. V roce 1998 byl Petr Chlada z jičínského střediska odměněn cenou za svůj odvážný čin, kdy zachránil svého tonoucího kamaráda při koupání u Jinolických rybníků. Cenu získal od Ministerstva školství a České olympijské akademie.²⁵⁸

²⁵² Např. „Medaile díky“, „Skautská vděčnost“.

²⁵³ *100 let skautingu v Jičíně*, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 27.

²⁵⁴ Tamtéž, s. 30.

²⁵⁵ Klub českých turistů.

²⁵⁶ *100 let skautingu v Jičíně*, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 31.

²⁵⁷ Tamtéž, s. 32-33.

²⁵⁸ Výpověď Jaroslava Drozda-Šotka, 14. 2. 2013.

Mělo se stát do budoucna běžnou součástí života, aby se děti bez jakéhokoliv postižení setkávaly dobrovolně s postiženými dětmi, kterým mohou přinést radost a pocit začlenění do mladého kolektivu. Křesťanští skauti tak strávili několik společných táborů s handicapovanými dětmi z pražského Jedličkova ústavu, mezi kterými si našli nové kamarády.

Stále se i na konci 90. let konají tradiční Svojsíkovy závody, na které se sjíždí dodnes množství oddílů. Vedoucí si vždy dávali práci s plánováním her, táborů a různých výletů. Jako za první republiky se i nadále konaly střediskové lyžařské zájezdy, mimo jiné v roce 2001 na Benecko.

V roce 2002 skončila skautům nájemní smlouva Školovy vily, kde měli dosud své zázemí. Od následujícího léta město zahájilo budování základů skautského srubu. Za dva roky později měli skauti hodně práce s dobudováním svého zázemí, jelikož město zajistilo pouze hrubou stavbu, a tak veškeré zbytkové úpravy připadly na starost středisku.

Škála skautských aktivit byla již od počátku rozmanitá a to platí nadále i v moderní době. Junáci dodnes soutěží ve zpěvu, výtvarnictví, různých sportovních disciplínách, sjíždějí divoké řeky, cvičí se v plavání, hrají různé hry, konají se cyklovýlety.

Rok 2003 byl nešťastným, protože zesnul dlouholetý vůdce střediska ing. Josef Stránský-Joža.

Jako každý rok pomáhají KČT s organizací různých her na dětských trasách „Pochodu za Rumcajsem“.²⁵⁹

Po návratu z táborů v roce 2007 se podařilo konečně zkolaudovat k radosti všech vybudovaný srub, dokončovací práce však stále neustávaly. Budovala se i táborová základna v Netolicích u Sobotky, kde se vylepšovala kuchyň, jídelna, sklípek i studánka. Dnešní tábory už z mnoha hledisek neprobíhají jako v dřívějších dobách, a ani nemohou. Bratr Jaroslav Drozen vypráví, jak to vypadá při dnešním táboření: *„A jak to probíhá na dnešních táborech? Služba je na bráně, v noci se hlídá po dvojicích, po dvou hodinách se střídají, služba v kuchyni je stále, ale už jsou s vedením roverů, ti se starají o nákupy a tak podobně. Lenka Jiráňková to nyní vede v kuchyni, ta je učitelka. Ženské vypomáhají. Dvě zručné roverkyně starají o chod kuchyně a holky si také připravují*

²⁵⁹ 100 let skautingu v Jičíně, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012, s. 33-35.

dříví. U křesťanských skautů táboří děvčata a chlapci dohromady, tak je to i u vlčat a světlušek. Větší skauti a skautky mají tábory zvlášť. Nejbližší tábor kluků a holek měl být od sebe nejméně dva kilometry. Ale na Pílském rybníku se dříve tábořilo dohromady. Mělo to něco do sebe. Holky mají jinou stavbu těla, potřebují si dělat jiné věci než kluci. Chlapci jsou drsnější, holky jsou jemnější.“²⁶⁰

Podle Jaroslava Drozna dnešní tábory netrvaly tak dlouho, jsou pořádány nejdéle na čtrnáct dnů. Také je to jiné v tom ohledu, že v první polovině 20. století se dávalo vedoucím často placené volno na táboření. To se změnilo až v roce 1968, kdy už dovolená nebyla proplácena, a vůdce si musel vybírat dovolenou. Tak je to samozřejmě i nyní, pokud si to dospělý nezařídí jinak. Od roku 1969 měly oddíly možnost získat částečné finanční prostředky na děti z podniků, ve kterých byli jejich rodiče zaměstnaní.

Důležitou roli nyní hrají i hygienické podmínky. „*Hygiena jezdí často na kontroly, například studánek vytvořených skauty. Naše povinnost je 14 dnů před začátkem tábora na hygienu zavolat, oni přijedou a provedou rozbor vody ve studánce. Dále kontrola potravin, když není lednička. My máme ale vytvořený sklípek, stěny jsou vytvořeny z kamenů. Zde vydrží mléko, máslo apod. Maso se kupuje každý den, odpoledne se chodí na nákupy podle toho, co má být na jídelníčku.*“²⁶¹

V první polovině 20. století a ještě po druhé obnově skautské činnosti v roce 1968 byly nacvičovány na táborák humorné či divadelní scénky. Podle Jaroslava Drozna se to začíná pomalu navracet. „*To záleží pouze na odvaze dětí, jestli se nestydí. Děti se navíc stydí často před veřejností. My dříve nosili skautské lilie, byli jsme na to pyšní. Nyní se je děti stydí nosit, protože jsou mezi nimi zlé děti, bojí se, aby se nedostali do šikany.*“²⁶²

Dosud probíhá obvyklá oddílová činnost, karnevaly, čarodějnice i akce křesťanských skautů, mezi které patří různé humanitární sbírky, mše, divadlo.

Bratr Jaroslav Drozen-Šotek se při našem rozhovoru zmínil o profesích dnešních vůdců a činovníků. „*Nyní to prakticky vede Michal Císařů, to je policista. Jára Veselá, její manžel Mirek, ten jezdí s nábytkem. U křesťanů je Janoušek, ten je železniční inženýr. Anča Kovářová dělala na pedagogické poradně. Jirka, to je doktor, dělá*

²⁶⁰ Výpověď Jaroslava Drozna-Šotka, 14. 2. 2013.

²⁶¹ Tamtéž, 14. 2. 2013.

²⁶² Tamtéž, 14. 2. 2013.

*v kriminále psychologa. Zdeněk Turčín, to je šéf v lékárně tady v Jičíně u Brány. A další...*²⁶³

Z tohoto hlediska je jasné, že se charakter skautských vedoucích od založení hnutí příliš nezměnil. Díky bádání vyplynulo, že se na rozvoji hnutí a skautské činnosti podíleli a dosud podílejí lidé s dosaženým vyšším vzděláním, což samozřejmě nemusí být vždy pravidlem. Nejčastěji působili v hnutí lidé s pedagogickým zaměřením, dále lékaři, inženýři, úředníci a v menším zastoupení ostatní profese.

Oddíly v jičínském středisku v roce 2012:

- 1. roj světlušek (děvčata do 11 let)
- 1. smečka Vlčat (chlapci do 11 let)
- 1. oddíl skautek (děvčata 12-15 let)
- 1. oddíl skautů (chlapci 12-15 let)
- 2. oddíl + Duha (chlapecký a dívčí smíšený oddíl s rozšířenou náboženskou výchovou)
- Oldskauti

Pro rok 2012 je zaregistrováno 124 členů.²⁶⁴

V roce 2012 oslavilo středisko „BRÁNA Jičín“ 100 let své existence. Veřejnost měla možnost seznámit se s historií střediska v květnu, kdy ve spolupráci s Městskou knihovnou v Jičíně byla v prostorách "Galerie radosti" instalována výstava „100 let skautingu v Jičíně“. Tato výstava probíhala ve dnech od 22. 5 do 25. 5. 2012.

²⁶³ Tamtéž, 14. 2. 2013.

²⁶⁴ BRÁNA Jičín, skautské středisko[online], [vid. 12. 3. 2013], dostupné z: <http://www.jicin.skauting.cz/stredisko.php/>.

5 Závěr

V Jičíně má skauting dlouholetou tradici, jak už jsem několikrát zmínila. Poprvé se tu objevuje už na začátku dvacátých let a jeho oddíl tak patřil mezi první v Čechách. V práci jsem se snažila chronologicky přiblížit celou historii střediska od vzniku, přes trojí přerušení až do jubilejního roku 2012. Přes dlouhá období zákazů počínaje druhou světovou válkou a dále za komunistického režimu si zdejší oddíl udržel svou kontinuitu. Středisko se dokázalo vzchopit z poválečných útrap, vrátilo se ke své činnosti po politickém uvolnění v roce 1968 a konečně po převratu na podzim roku 1989.

V intervalech, kdy nebylo možné se legálně přihlásit k Junáku, se vedoucí oddílů buďto raději vzdali skautských činností, nebo se zapojili do organizací, kde mohli pokračovat v podobném programu. Ať už to byly různé kulturní, turistické či sportovní kroužky.

Z nastudovaných materiálů a z výpovědí pamětníků víme, že spolupráce byla mezi skauty vždy bezproblémová. Díky tomu se pořádaly od počátků společné akce, jak kulturní tak sportovní. K společné domluvě sloužily pravidelné schůzky oddílů a střediskové rady.

Překvapivé je to, že za celou dobu existence nebyli skauti ve větší míře finančně dotováni od státu či města a přesto dokázali začít po každém útlumu úplně od nuly. Na tábory a výlety si našetřili díky své pílì při pomocných pracích a sběrech nebo obdrželi menší dary. Stravování nebylo v dřívějších dobách také velkým problémem, většinu jim zajistili vlastní rodiny.

Díky bádání jsem dospěla k závěru, že obnova střediska po zákazech byla možná jediné díky nejschopnějším členům, kteří v místní organizaci figurovali již za první republiky, eventuálně krátce po válce. Tito skauti patřili k těm nejvěrnějším. Po dvacetileté přestávce od roku 1968 se do obnovy činnosti zapojili z velké části opět stejní jedinci, kteří tak navazovali na předešlou aktivitu svého střediska.

Důsledkem intenzivního působení hnutí v první polovině 20. století vznikaly celé skautské rodiny. Do budoucna tak přicházely celé generace, které byly schopny nést skautskou myšlenku a ideály. V Jičíně byla zakořeněna skautská tradice a vyčkávalo se jen na příhodnou dobu k zahájení opětovné činnosti. V každém z těchto období jistě

hrálo nemalou roli špatné smýšlení vůči minulé politické situaci a ohromná vůle vybudovat nový, lepší svět. Proto se skauting po každém znovuzkřížení setkal s obrovskou vlnou zájemců o činnost a taktéž s velkou podporou veřejnosti.

Ačkoliv mládež ztrácí zájem o takový životní styl, myslím, že by byla škoda, kdyby se na toto hnutí s tak hlubokou myšlenkou a tradicí začalo zapomínat. Původní poslání hnutí stále žije, snaží se podporovat rozvoj osobnosti dětí a mladých lidí, jejich duchovních, mravních, intelektuálních, sociálních a tělesných schopností. Junák, díky své náplni, připravuje jedince pro plnění povinností nejen k sobě samému, ale i k bližním, vlasti, přírodě a celému lidskému společenství.

6 Seznam pramenů a literatury:

6.1 Prameny archivní povahy a výpovědi

SOkA Jičín

- fond: Archiv města Jičína, *Kronika města Jičína* (1918-1946).

Orální historie

- Výpověď pamětníka a skauta - Stanislava Hylmara, Jičín, dne 10. 8. 2012.
- Výpověď pamětníka a skauta - Jaroslava Drozna, Jičín, dne 14. 2. 2013.

6.2 Noviny, časopisy a literatura

- DROZEN, J., *Nahlédnutí do historie jičínských skautů*, in: *Jičínský deník*, 2007, č. 178, 184, 190, 196, 231, 244, 249, 255, 261, 284, 289, 291, 296, 297, s. 6.
- DROZEN, J., *Junák v mimořádných poměrech 1939-45*, in: *Český ráj*, 1990, č. 13, s. 3.
- DROZEN, J., *Z dívčího skautingu*, in: *Český ráj*, 2. roč., č. 4-5, s. 3.
- *Památce náčelníkově*, in: *Skaut-Junák*, roč. 31, září 1968, č. 1., s. 1-2.
- *100 let skautingu v Jičíně*, Jičín: Středisko BRÁNA Jičín, 2012.
- BÍLKOVÁ, E., *Pod Valdickou branou: fakta o nejznámějších jičínských osobnostech, spolcích, stavbách, institucích, školách, událostech*, Jičín: Městský úřad, 2004, ISBN: 80-239-2648-9.
- FRANCEK, J., *Dějiny Jičína*, Praha: Rybka, 2010, ISBN: 978-80-87067-81-9.
- GREXA, J., - STRACHOVÁ, J., *Dějiny sportu: přehled světových a českých dějin tělesné výchovy a sportu*, Brno: Masarykova univerzita, 2011, ISBN: 978-80-210-5458-5.
- JANKA, O., *Čas skautů*, Pelhřimov: Nová tiskárna Pelhřimov, 2009, ISBN: 978-80-7415-013-5.

- KLIMEK, A., *Velké dějiny zemí Koruny české XIII*, Praha: Paseka, 2000, ISBN: 80-7185-328-3.
- LOM, M. – ŠEBEK, J., *Historie českého skautingu slovem a obrazem*, Mladá Boleslav: Junácká edice, 1990, ISBN: 80-85209-02-0.
- MANN, F., *Jičín: město Valdštejnovo*, Praha: F. Mann, 1934.
- NOSEK-WINDY, V., *Cestou k pramenům: historie skautingu v obrazech*, Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 2006, ISBN: 80-86825-14-0.
- PLUHAŘOVÁ, I., *Politický, společenský a kulturní Jičín v letech 1918 až 1939*, Hradec Králové, rigorózní práce UHK 2008.
- ŘEHÁK, B., *Dvacet pět let od založení jičínského oddílu*, in: *Branný sraz župy Riegrovy Svazu junáků skautů a skautek RČS*, Jičín: [b. n.], 1937, s. 16-20.
- *Skauting*, Liberec: Skauting, 1995, ISBN: 80-85421-16-X.
- SVOBODA, M., *Hledání zaváte stezky*, Praha: Leprez, 1994, ISBN: 80-900821-8-1.
- ŠANTORA, R. (ed.), *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*, Praha: Junák - TDC: Mladá fronta, 2012, ISBN: 978-80-86825-72-4.
- VANĚK, M. - MÜCKE, P., *Třetí strana trojúhelníku*, Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2012, ISBN: 978-80-87398-11-1.

6.3 Internetové zdroje

- Doména skaut.org [online], [vid. 21. 2. 2013], dostupné z: <http://www.skaut.org/skauting.cr.php/>.
- BRÁNA Jičín, skautské středisko [online], [vid. 12. 3. 2013], dostupné z: <http://www.jicin.skauting.cz/stredisko/>.
- Skaut.cz [online], [vid. 10. 2. 2013], dostupné z: <http://www.skaut.cz/>.
- Wikipedie [online], [vid. 10. 4. 2013], dostupné z: [http://cs.wikipedia.org/wiki/Anton %C3%ADn_Benjamin_Svojs %C3%ADk/](http://cs.wikipedia.org/wiki/Anton_%C3%ADn_Benjamin_Svojs%C3%ADk/).
- Řehákovi [online], [vid. 10. 4. 2013], dostupné z: [http://www.rehakovi.cz/Soubor:Bohuslav_%C5%98eh%C3%A1k_-_sn %C4%9Bm_1939.jpg/](http://www.rehakovi.cz/Soubor:Bohuslav_%C5%98eh%C3%A1k_-_sn%C4%9Bm_1939.jpg/).

- Skautské století [online], [vid. 10. 4. 2013], dostupné z:
<http://www.skautskestoleti.cz/galerie/fotogalerie/album-151/>.
- Jičínský deník [online], [vid. 12. 3. 2013], dostupné z:
http://jicinsky.denik.cz/galerie/jc_skauti.html?mm=105865/.
- Jičínský deník [online], [vid. 10. 4. 2013], dostupné z:
http://jicinsky.denik.cz/galerie/jc_skauti.html?mm=105859/.
- Jičínský deník [online], [vid. 10. 4. 2013], dostupné z:
http://jicinsky.denik.cz/galerie/jc_skauti.html?mm=105867/.

7 Seznam příloh

Příloha č. 1: Antonín Benjamin Svojsík

Wikipedie [online], [vid. 10. 4. 2013],

dostupné z: [http://cs.wikipedia.org/wiki/Anton %C3%ADn_Benjamin_Svojs %C3%ADk/](http://cs.wikipedia.org/wiki/Anton_%C3%ADn_Benjamin_Svojs%C3%ADk/).

Příloha č. 2: Bohuslav Řehák

Řehákovi [online], [vid. 10. 4. 2013],

dostupné z: [http://www.rehakovi.cz/Soubor:Bohuslav_%C5%98eh%C3%A1k_-_sn %C4%9Bm_1939.jpg/](http://www.rehakovi.cz/Soubor:Bohuslav_%C5%98eh%C3%A1k_-_sn%C4%9Bm_1939.jpg/).

Příloha č. 3: Skautská legitimace Stanislava Hylmara-Piráta

Archiv autora, 10. 8. 2012

Příloha č. 4: Stanislav Hylmar-Piráť se skautskou košilí

Archiv autora, 10. 8. 2012

Příloha č. 5: Skautský znak

Skautské století [online], [vid. 10. 4. 2013], dostupné z:

<http://www.skautskestoleti.cz/galerie/fotogalerie/album-151/>.

Příloha č. 6: Skautský tábor Ujkovice rok 1928

Jičínský deník [online], [vid. 12. 3. 2013], dostupné z:

http://jicinsky.denik.cz/galerie/jc_skauti.html?mm=105865/.

Příloha č. 7: Táborové vaření rok 1929

Jičínský deník [online], [vid. 10. 4. 2013], dostupné z:

http://jicinsky.denik.cz/galerie/jc_skauti.html?mm=105859/.

Příloha č. 8: Siesta na táboře u Piláku rok 1929

Jičínský deník [online], [vid. 10. 4. 2013], dostupné z:

http://jicinsky.denik.cz/galerie/jc_skauti.html?mm=105867/.

Příloha č. 9: Skautský srub

Skautské středisko Brána Jičín [online], [vid. 10. 4. 2013], dostupné z:

<http://www.jicin.skauting.cz/srub.php/>.

Příloha č. 10: Skupinová fotografie (1. roj světlušek, 1. smečka vlčat, 1. oddíl, roveři a rangers), tábor Netolice 2006

Skautské středisko Brána Jičín [online], [vid. 10. 4. 2013], dostupné z:

<http://www.jicin.skauting.cz/stredisko.php/>.

Přílohy

Příloha č. 1



Příloha č. 2



Příloha č. 3



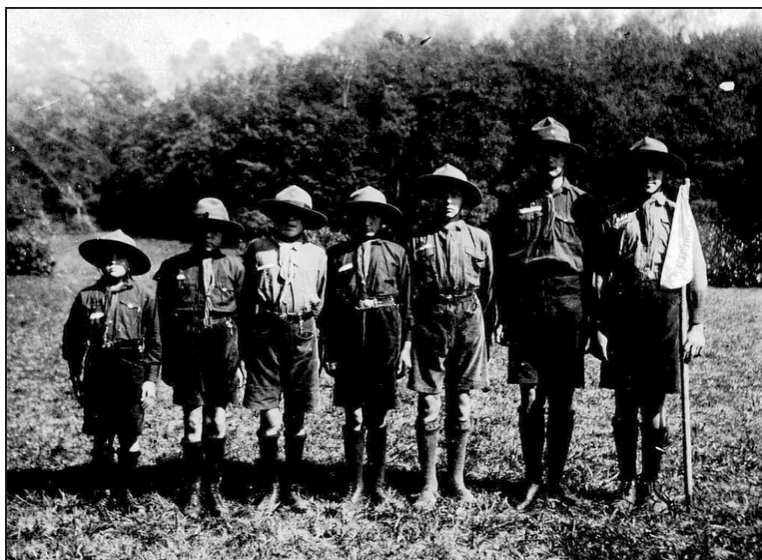
Příloha č. 4



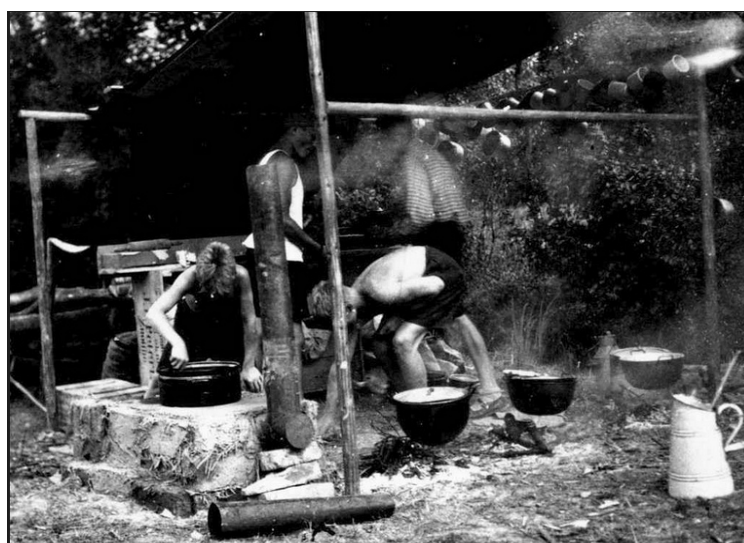
Příloha č. 5



Příloha č. 6



Příloha č. 7



Příloha č. 8



Příloha č. 9



Příloha č. 10

